

10   MGBV

Sak 01/14 Årsberetning 2013
Vedlegg: Årsberetning for 2013

Sak 02/14 Regnskap 2013
Vedlegg: Økonomisk oversikt for MGBV

Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor

MGBV-sak nr. 1/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

Vedlegg: Årsberetning for 2013

MGBV'S ÅRSBERETNING FOR 2013

Vedlagt følger årsberetning for 2013 fra barnevernssjef for Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor (MGBV)

Rådmannen i Ringeby kommune rår representantskapet til å gjøre slikt

V E D T A K

Representantskapet tar årsberetning 2013 for Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor (MGBV) til orientering.

Ringeby 17.03.2014

Per H. Lervåg
Rådmann i Ringeby kommune

Liv Aslaksdotter Hustveit
Barnevernssjef MGBV

RINGEBU KOMMUNE

SØR-FRON KOMMUNE

VEDLEGG

ÅRSBERETNING FOR
MIDT-GUDBRANDSDAL
BARNEVERNSKONTOR

MGBV - 2013

MGBV

Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor, daglig forkortelse MGBV, er et samarbeid mellom kommunene Ringeby og Sør- Fron og har vært drevet som eget selskap siden 01.06.2005.

MGBV organiseres etter kommunelovens § 28 c som vertkommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd.

MGBV sin verts- og administrasjonskommune er Ringeby, og administrativ leder for barnevernskontoret er rådmannen i Ringeby.

Administrativ leder kan når han ønsker eller finner behov for det, konferere med rådmannen i Sør-Fron kommune, men er selv ansvarlig oppover mot representantskapet og nedover mot barnevernssjefen.

Rådmannen i Sør-Fron kommune kan likevel kreve ovenfor administrativ leder å få drøfte saker som gjelder administrasjonen av barnevernskontoret.

MGBV er administrativt fullt ut underlagt vertskommunen og de reglene som gjelder i denne.

Barnevernskontor er en lovpålagt kommunal tjeneste og er ansvarlig for å utføre de oppgaver etter loven som ikke er lagt til fylkeskommunen eller til et statlig organ.

MGBV skal på vegne av begge kommunene utføre de oppgaver som kommunene har etter Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17.juni 1992 nr.100 og etter lov om adopsjon av 28.februar nr.8 – som utredningsinstans.

- å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid,
- å bidra til at barn og unge får trygge oppvekst vilkår.

Økonomi

Barnevernskontoret

	Budsjett	Regnskap	Avvik	Avvik i %
Netto budsjett	0	0		
Overføring fra Ringeby kommune	1.944.983	1.612.501	-332.482	-17 %
Overføring fra Sør-Fron kommune	1.368.013	1.191.852	-176.161	-13 %

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Råd og veiledning
- Omsorgsutredninger
- Forebyggende arbeid i hjemmet
- Forebyggende arbeid utenfor hjemmet
- Adopsjonsutredning
- Utredning av besøkshjem, fosterhjem og andre nødvendige oppdragstagere
- Oppfølging/tilsyn med fosterhjem

Viktige hendelser i 2013

- Tilsyn fra Fylkesmannen. Oppfølging av fosterhjemsplasseringer
- Familierådsopplæring
- Prosjektstilling hjemkonsulent. Styrkings midler fra fylkesmannen
- Beslutning om at barnevernet fortsatt skal ha lokaler i rådhuset med bakgrunn i sikkerhet
- Flere nye fosterhjemsplasseringer
- Deltagelse/opprettelse av Familieteam

Barnevernskontoret har et mindreforbruk på lønnsposter. Bakgrunn for det er sykkelønsrefusjon og øremerkede lønnsmidler. Det er også et mindreforbruk på postene for husleie og inventar/IKT utstyr.

Mindreforbruket er tilbakeført kommunene. Ubrukte øremerkede lønnsmidler kr 363.000 + kr 50.000 i kompetansemidler er avsatt til bundet fond.

Barnevernstiltak Ringeby kommune

Budsjett	Regnskap	Avvik	Avvik i %
2.163.860	3.820.436	1.656.576	77 %

Barnevernstiltak Ringeby kommune gir et merforbruk med bakgrunn i postene:

- arbeidsgodtgjøring fosterhjem/besøkshjem/støttekontakt
- utgiftsdekning
- konsulenttjenester som er familiehjem /institusjonsplassering i privat tjeneste, sakkyndige utreder og advokatbistand.

Barnevernstiltak Sør-Fron kommune

Budsjett	Regnskap	Avvik	Avvik i %
1.699.100	3.291.408	1.592.308	88 %

Barnevernstiltak Sør-Fron kommune gir et merforbruk med bakgrunn i postene:

- Arbeidsgodtgjøring fosterhjem/besøkshjem
- Utgiftsdekning
- Konsulenttjenester som er sakkyndig utreder og advokatbistand.

Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommuneøkonomi:

Målemetode	Status
Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	100 % ved årsslutt

Barnevernstiltak er hjemlet i lov og dekkes i sin helhet av kommunene.

Medarbeidere

Til sammen 5,7 stilling fordelt på 7 ansatte (6 kvinner og 1 mann): 100 % barnevernssjef, 430 % konsulenter (inkl. tiltakskonsulent og prosjektstilling hjemkonsulent) og 40 % sekretær (inkl. DIL 20 %).

MGBV har dyktige og engasjerte medarbeidere med stor arbeidskapasitet. Negative opplevelser ift. trusler

som har ført til behov for ekstra sikkerhet i vår arbeidshverdag, og negativ oppmerksomhet på sosiale medier, har gitt en del ekstra belastninger i hverdagen.

Målemetode	Status
• Medarbeiderundersøkelsen	
- Svarprosent	50 %
- Får du tilstrekkelig informasjon til å gjøre en god jobb?	5,3 av 6 poeng
- Legger din arbeidsgiver til rette for kompetanseutvikling som er viktig i jobben din?	5,0 av 6 poeng
- Gir nærmeste leder deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør?	5,0 av 6 poeng
• Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gj.ført
• Nærværstatistikk (95 % i 2012)	93.3 % nærvær
• Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %

Oppfølging av overordnet planverk

Det norske samfunnet har påtatt seg et ansvar for å sikre at også de barna som ikke får den omsorgen de trenger i sin familie skal få en best mulig barndom og oppvekst. Kommunen er pålagt å følge nøye med i de forhold barn lever under og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Dette skal gjøres så tidlig som mulig slik at varige problemer kan unngås.

Hva har tjenesteenheten gjort i forhold til overordnede/gjennomgående mål (samfunnsdelen):

- Følge lovverket i alt vårt daglige arbeid
- Kvalitetssikre arbeidet i barneverntjenesten med skriftlige rutiner – intern kontroll ift. oppfølgingskrav i saksbehandling.
- Kvalitetssikring ift. kompetansekrav
- Holde tidsfristene ift. lovverk
- Stor grad av tverrfaglig og tverretatlig samarbeid

MGBV-sak nr. 2/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

Vedlegg: Økonomisk oversikt for MGBV.

GODKJENNING AV 2013- REGNSKAP FOR MGBV

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 508 643 på funksjon 760 som er avregnet og tilbakeført:

- Ringeby kommune med kr. 332 482
- Sør-Fron kommune med kr. 176 161

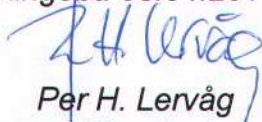
Rådmannen i Ringeby rår representantskapet til å gjøre slikt

V E D T A K

Regnskap 2013 for MGBV godkjennes med et mindreforbruk (overskudd) på kr 508 643.

Overskuddet er avregnet og tilbakebetalt til deltakerkommunene.

Ringeby 08.04.2014

Per H. Lervåg
rådmann i Ringeby kommune

Liv Aslaksdotter Hustveit
barnevernssjef MGBV

155

Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor – økonomisk oversikt 2013

VEDLEGG

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer med krav til motytelse	1.584.628,04	87.800,00	87.800,00	1.665.717,72
Rammetilskudd	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre statlige overføringer	672.449,75	0,00	0,00	370.800,00
Andre overføringer	0,00	1.368.013,00	1.368.013,00	0,00
Skatt på inntekt og formue	0,00	0,00	0,00	0,00
Eiendomsskatt	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	2.257.077,79	1.455.813,00	1.455.813,00	2.036.517,72
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	2.284.323,19	2.055.596,00	2.055.596,00	2.243.388,51
Sosiale utgifter	567.862,72	546.000,00	546.000,00	539.480,35
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	393.931,85	627.900,00	627.900,00	414.955,15
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	176.160,63	0,00	0,00	274.349,46
Overføringer	33.518,68	87.800,00	87.800,00	59.668,56
Avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	-1.612.501,28	-1.861.483,00	-1.861.483,00	-1.412.824,31
Sum driftsutgifter	1.843.295,79	1.455.813,00	1.455.813,00	2.119.017,72
Brutto driftsresultat	413.782,00	0,00	0,00	-82.500,00
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0,00	0,00	0,00	0,00
Motpost avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto driftsresultat	413.782,00	0,00	0,00	-82.500,00
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	0,00	0,00	0,00	82.500,00
Bruk av likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetninger	0,00	0,00	0,00	82.500,00
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne fond	413.782,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til likviditetsreserven	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetninger	413.782,00	0,00	0,00	0,00
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00

11 MGRS

Sak 01/14 Årsberetning 2013
Vedlegg: Årsberetning for 2013

Sak 02/14 Regnskap 2013
Vedlegg: Regnskap 2013 for MGRS («Økonomisk oversikt ...», 1 side)
Revisjonsberetning for Ringeby kommune

Sak 03/14 Budsjett 2014 – vederlag fra interkommunale m.fl.

Sak 04/14 Skatteoppkreverens arbeidsgiverkontroll 2015 - 2018

MGRS-sak nr. 1/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

Vedlegg: Årsberetning 2013 for MGRS

ÅRSBERETNING 2013 FOR MGRS

Vedlagt er årsmelding fra daglig leder for Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS).

Rådmannen i Ringebu kommune rår representantskapet til å gjøre slikt

VEDTAK

Årsmelding 2013 for Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS) tas til orientering.

Ringebu. 25.04.2014

Per H. Lervåg
rådmann i Ringebu kommune

Gunn Mona Dokken
daglig leder MGRS

MGRS

Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS) er et interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 28c mellom Ringeby og Sør-Fron kommuner. Ringeby er vertskommunen. MGRS ble oppretta 1. juni 2005, samtidig med at økonomiavdelingene i de to kommunene ble avviklet. MGRS skal sørge for at våre oppdragsgivere fører sitt regnskap i samsvar med Kommunelovens § 48 og Kommunal- og regionaldepartementets forskrift om årsregnskap og årsberetning, og god kommunal regnskapsskikk.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Regnskapsførsel av kommuneregnskapene, interkommunale samarbeid og kirkelig fellesråd
- Innfordring kommunale krav
- Skatteoppkrever

Viktige hendelser i 2013

- Årsregnskap for 2013 rettidig rapportert til SSB
- Gjennomført to LEAN-prosjekt
- Arrangør for felles møte mellom Ringeby kommune og Sør-Fron kommune vedrørende fakturering
- Daglig leder del av arrangørstab for brukerforum for Visma

Brukere og tjenester

Foruten de to skatteregnskapene – som ligger til skatteoppkreverfunksjonen – fører MGRS regnskap for:

- Ringeby kommune med MGBV og MGRS
- Sør-Fron kommune med MGPP, Frya RA, MGL og Fron badeland
- Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR)
- Midt-Gudbrandsdal Brannvesen (MGB)
- Frya industrianlegg (driftsselskapet for Frya industriområde)
- Driftsassistansen for vann og avløp i Oppland (DiO)
- Ringeby kirkelige fellesråd (men ikke de tre sokna i Ringeby)
- Sør-Fron sokn (med kirkelig fellesrådsfunksjon)
- klientregnskapene for Sør-Fron overformynderi og Ringeby overformynderi.

Faggruppen har oppfylt målet om å være løpende à jour. Regnskapsavslutningen er gjennomført under ledelse av daglig leder. Årsregnskapene for 2013 er rettidig rapportert.

Tjenesteenhetens bidrag til å ha fornøyde brukere som møtes med respekt:

Målemetode	Status
• Svarprosent på brukerundersøkelse	53 %
• Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	4,9 av 6 poeng
• Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med service	4,8 av 6 poeng

Mål og resultat

MGRS er som § 28c-ordning integrert i Ringeby kommunes regnskap. MGRS har gjennomført sine gjøremål i 2013 og innen den økonomiske rammen representantskapet fastsatte. Netto mindreforbruk på kr 741 562 er tilbakeført til kommunene i 2013-regnskapet.

Virksomheten er delt i to faggrupper, foruten daglig leder:

- skatteoppkreveroppgaver og kommunal innkreving
- regnskapsføring og remittering

Mål for MGRS i 2013 har vært:

- å være løpende à jour med regnskapsføringa, både for kommunesektoren og skatt
- å være aktive og løpende à jour med innkreivingsarbeidet og unngå at restansene øker

- utvikle egen fagkompetanse og rutiner i samsvar med endra rammevilkår og opplevd behov
- å kvalitetssikre og om nødvendig gi råd og hjelp under kommunens opplæring med koding (særlig mva-koding) av regnskapsbilag.
- å ta i bruk nye hjelpeverktøy og ny teknologi, herunder bli bedre i bruk av aktuell programvare
- fortsatt å trekke ut "det beste" fra hver kommune og andre, og å samordne det for heile virksomheten.

Målene for 2013 er nådd. Både regnskapsførerfaget og innfordring/skatt er i stadig utvikling. Det er et krevende og komplisert lovverk vi forholder oss til. Dette krever at ansatte er faglig à jour, spesielt innenfor regler for merverdiavgift, momskompensasjon og kommunalt regnskap.

Skatteoppkrever

Avdelingen har vært løpende a jour med saksbehandling gjennom året. Mål satt av skatteetaten er nådd. Skatteoppkreveren har sendt egne årsmeldinger til kommunene via kontrollutvalgene.

Når det gjelder stedlig arbeidsgiverkontroll, fikk MGRS i representantskapets møte 22.10.2009 godkjenning for å løse dette ved tjenestekjøp 2010-2012 fra Sør-Gudbrandsdal kemnerkontor i MGRS-sak 6/11 forlenget representantskapet tjenestekjøpet for 2013-2015.

Innfordring kommunale krav

Målet for 2013 har vært å fortsatt holde restansene på et lavt nivå, samt å utføre en effektiv innfordring. Innkreivingsavdelingen har god kontroll på restanser eldre enn 01.01.2013, og tiltak for sikring/innfordring er iverksatt.

Til innfordring av kommunale krav benyttes Inkassoprogrammet EIK3 som også benyttes av ca 90 små og store kommuner. Der måles innfordringsresultater på alle restanser som lastes inn, og MGRS ligger på en løsningsgrad på 95 % for Ringeby og 96,5 % for Sør-Fron pr. 31.12.13. Gjennomsnitt for alle kommunene er 89,1 %. Dette resultatet er vi godt fornøyd med, men vi ønsker selvfølgelig å bli enda bedre.

SAMMENDRAG RESTANSEOVERSIKT RINGEBU KOMMUNE 31.12.2013

Type avgift	Fakturert med forfall i 2013	Samlet ubetalt restanse 31.12.13	Hvorav restanse eldre enn 01.01.13	Restanse i % av fakturert 2013
Komm. avgifter	51.212.852	853.965	87.607	1,5 %
Husleie	7.715.620	268.883	67.615	2,6 %
Omsorgstjenester	6.498.724	55.765	2.261	0,8 %
Barnehage /SFO	3.143.057	106.244	17.778	2,8 %
Gebyr Teknisk	3.569.795	356.495	53.415	4,8 %
Tilfeldig fakt.	8.835.660	32.766	7.005	0,6 %
Kulturskolen	757.649	65.638	0	8,7 %
FRESKUS	166.845	29.266	0	17,5 %
Formidlingslån	1.317.708	92.055	33.245	4,5 %
Sosiale lån	70.730	47.186	28.587	26 %
SUM	83.288.640	1.908.263	297.513	2,3 %

Det har i 2013 vært taptført 2 krav på til sammen kr. 2.180 i Ringeby.

SAMMENDRAG RESTANSEOVERSIKT SØR-FRON KOMMUNE 31.12.2013

Type avgift	Fakturert med forfall i 2013	Samlet ubetalt restanse 31.12.13	Hvorav restanse eldre enn 01.01.13	Restanse i % av fakturert 2013
Komm. avgifter	37.768.448	817.68	91.508	1,9 %
Husleie	4.545.085	99.994	67.615	0,7 %
Omsorgstjenester	2.281.571	19.050	3.861	0,7 %
Barnehage /SFO	6.900.149	281.774	85.361	2,9 %
Tilfeldig fakt.	14.868.382	149.908	8.896	1,0 %
Formidlingslån	263.731	78.884	51.184	10,5 %
Sosiale lån	70.796	81.150	67.344	19,5 %
SUM	66.698.162	1.528.447	375.769	1,7 %

Det har i 2013 vært tapsført 2 krav på til sammen kr 23.033 i Sør-Fron.

Restanseprosenten på formidlingslån Sør-Fron skyldes i hovedsak 2 lån.

Økonomi

	Budsjett	Regnskap	Avvik i kr	Avvik %
Netto budsjett	0	0		
Overføring fra Ringeby	2.789.200	2.353.846	-435.354	-15,6
Overføring fra Sør-Fron	1.961.800	1.655.592	-306.208	-15,6

Lønn inkl. KLP og arbeidsgiveravgift har totalt et mindreforbruk på kr 394.000. Mindreforbruk gjelder en vakant stillingsprosent og vikar har hatt annen lønn enn opprinnelig stillingsinnehaver.

Opplæring / Kurs har et mindreforbruk på kr 60.000. På grunn av arbeidsmengde og internopplæring har det ikke vært anledning til å delta på planlagte kurs i 2013.

Lisenser har et mindreforbruk på kr 102.000. Lisenser gjelder bruk av Visma Enterprise økonomisystem. MGRS har gjennomgått en avtale som medførte reduksjon i pris.

Purregebyr merinntekt på kr 114.000. Inntekter av purregebyr avhenger av aktiviteten som innfordringsavdelingen har lagt opp. Innfordringsavdelingen har i 2013 hatt et høyt aktivitetsnivå på grunn av noe etterslep fra 2012.

Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommuneøkonomi:

Målemetode	Status
Balanse i regnskap	15,6 % pos res
Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	100 % ved årsslutt

Medarbeidere

MGRS har 9 ansatte, i antall årsverk utgjør dette 8,3.
MGRS har ansatt 8 kvinner og en mann. Det har i 2013 ikke vært langtidsfravær, MGRS har 99,1 % nærvær.

MGRS har en stabil stab som etter hvert har opparbeidet seg god og bred kunnskap innenfor tjenesteenhetens fagfelter.

Medarbeiderundersøkelsen for 2013 viser trivsel og fornøydhet med arbeidsmiljøet.

Målemetode	Status
• Medarbeiderundersøkelsen	
- Svarprosent	100 %
- Får du tilstrekkelig informasjon til å gjøre en god jobb?	5,4 av 6 poeng
- Legger din arbeidsgiver til rette for kompetanseutvikling som er viktig i jobben din?	5,4 av 6 poeng
- Gir nærmeste leder deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør?	5,3 av 6 poeng
• Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gj.ført
• Nærværstatistikk (89,3 % i 2012)	99,10 % nærvær
• Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %

162

MGRS-sak nr. 2/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

Vedlegg: Regnskap 2013 for MGRS ("Økonomisk oversikt - -", 1 side)
Revisjonsberetning for Ringebu kommune

**GODKJENNING AV
2013-REGNSKAPET FOR MGRS**

2013-regnskapet for Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS) viste mindreforbruk (overskudd) på kr 741 562.

MGRS' regnskap er integrert i vertskommunen Ringebu kommunes regnskap da samarbeidstiltak etter kommuneloven § 28c ikke kan ha egne regnskap.

Resultatene for interkommunale samarbeidsordninger skal ikke inngå i resultatet til vertskommunen med mer enn vertskommunens andel. Mindreforbruket for 2013 er avregnet og tilbakeført til deltakerkommunene i 2013-regnskapet.

Rådmannen i Ringebu kommune rår representantskapet til å gjøre slikt

V E D T A K

2013-regnskapet for MGRS godkjennes med mindreforbruk (overskudd) på kr 741 562, som i 2013-regnskapet er avregnet og tilbakeført til Sør-Fron kommune med kr 306 208 og Ringebu kommune med kr 435 354.

Ringebu, 24. april 2014

Per H. Lervåg
rådmann i Ringebu kommune

Gunn Mona Dokken
daglig leder MGRS

Økonomisk oversikt 2013

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter	408.699,54	275.000,00	275.000,00	205.286,64
Overføringer med krav til motytelse	1.072.037,97	1.090.000,00	1.090.000,00	1.106.994,45
Rammetilskudd	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	1.961.800,00	1.961.800,00	1.961.800,00	1.935.552,00
Skatt på inntekt og formue	0,00	0,00	0,00	0,00
Eiendomsskatt	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	3.442.537,51	3.326.800,00	3.326.800,00	3.247.833,09
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	3.229.755,91	3.527.000,00	3.527.000,00	3.398.166,55
Sosiale utgifter	869.837,54	974.000,00	974.000,00	889.982,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	1.076.385,64	1.283.000,00	1.283.000,00	1.244.505,27
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	306.208,00	4.000,00	4.000,00	81.944,18
Overføringer	216.196,12	240.000,00	240.000,00	159.526,12
Avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordeelte utgifter	-2.255.845,70	-2.701.200,00	-2.701.200,00	-2.526.220,03
Sum driftsutgifter	3.442.537,51	3.326.800,00	3.326.800,00	3.247.904,09
Brutto driftsresultat	0,00	0,00	0,00	-71,00
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	71,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	0,00	0,00	0,00	71,00
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0,00	0,00	0,00	71,00
Motpost avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto driftsresultat	0,00	0,00	0,00	0,00
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne fond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til likviditetsreserven	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00

Til kommunestyret i
Ringebu kommune

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmann

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Ringebu kommune som viser kr 253 661 928,84 til fordeling drift og et regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk på kr. 0, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Ringebu kommune per 31. desember 2013 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 15. april 2014

BDO AS

Tollef Halvorsen
registrert revisor

MGRS-sak nr. 3/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

Vedlegg: ingen

**BUDSJETT 2014 –
VEDERLAG FRA INTERKOMMUNALE M. FL.**

I denne saka bes representantskapet fastsette vederlaget for regnskapsføring m m i 2015. Vedtaket vil være "direktiv" i budsjettarbeidet for 2015.

Ut fra arbeidsmengde med fakturamottak og -fordeling, fakturaoppgjør, regnskapsføring og innkreving, og regnskapsavslutning vedtok representantskapet i MGRS-sak 3/13 slike vederlag for 2014:

MGR	kr	203 000
MGB	kr	135 000
* MGPP	kr	37 000
* Frya renseanlegg	kr	68 000
* Fron badeland	kr	104 000
* MGL	kr	104 000
* MGBV	kr	23 000
Frya industrianlegg	kr	37 000
Sør-Fron sokn	kr	76 000
Ringebu kirkelige fellesråd	kr	62 000
Driftsassistansen **	kr	42 000

* disse og MGRS er integrert i vertskommunens regnskap. For de andre er det full regnskapsavslutning med noter etc.

** DiO, Driftsassistansen for vann og avløp i Oppland (organisert som forening).

MGR, MGB, Frya renseanlegg, Frya industrianlegg og Ringebu kirkelige fellesråd har investeringsregnskap.

Totalt vederlag fra interkommunale m fl.

MGRS brutto utgifter delt på antall årsverk, gir en årsverkskostnad på ca. kr 733 000 i 2014, medregnet lisenskostnader, husleie etc. MGRS bruker til sammen ca. 1,5 årsverk på de interkommunale ordningene, de kirkelige og DiO. Vederlaget i 2014 er til sammen kr 891 000.

Innbyrdes forhold mellom de ulike interkommunale ordningene.

MGRS har ikke timeregistrering som viser nøyaktig tidsforbruk de forskjellige medarbeiderne bruker på hver av de ovennevnte. Vederlaget er basert på mengden av ulike bilagstyper og ei vurdering av arbeidsinnsatsen, herunder forhold som øker eller minker arbeidsmengden for den enkelte ordninga. MGRS har store utgifter i forbindelse med oppfølging av ubetalte krav, inntekter fra purregebyr skal tilfalle MGRS.

MGRS har fra 01.01.2014 inngått avtale med Ringeby sokneråd om regnskapsførsel. Det er avtalt Ringeby Sokneråd skal betale kr 50 000 for regnskapstjenestene.

DiO har avtale på at vederlaget skal økes årlig med konsumprisindeksen.

Vederlaget for 2014 ble økt med 2,5 %. Forslaget for 2015 er ingen økning for kommunale samarbeid, Ringeby kirkelige fellesråd, Ringeby Sokneråd, Sør-Fron Sokn.

Rådmannen i Ringeby rår representantskapet til å gjøre slikt

V E D T A K

Representantskapet ber om at i budsjettforslagene for 2015 innarbeides slike vederlag til MGRS for fakturamottak og -fordeling, remittering (fakturabetaling), regnskapsføring, mva-oppgaver og -søknader, diverse kontroller, årsavslutning og innfordring av krav:

• MGR	kr 203 000
• MGB	kr 135 000
• * MGPP	kr 37 000
• * Frya renseanlegg	kr 68 000
• * MGL	kr 104 000
• * Fron badeland	kr 104 000
• * MGBV	kr 23 000
• Frya industrianlegg	kr 37 000
• Sør-Fron sokn	kr 76 000
• Ringeby kirkelige fellesråd	kr 62 000
• Ringeby sokneråd	kr 50 000
• DiO	kr 42 200

Ringeby, 24. april 2014.

Per H. Lervåg
rådmann i Ringeby kommune

Gunn Mona Dokken
daglig leder MGRS

MGRS-sak nr. 4/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

Vedlegg: ingen

**SKATTEOPPKREVERENS
ARBEIDSGIVERKONTROLL 2015 - 2018**

Representantskapet vedtok 04.11.2011 i MGRS-sak 6/11 "Skatteoppkreverens arbeidsgiverkontroll 2013-2015":

Administrasjonen får fullmakt til å inngå en ny 3-års avtale med Kemneren i Sør-Gudbrandsdal om kjøp av tjenesten *stedlig arbeidsgiverkontroll* for inntil kr 300 000 per år 2013-2015.

Det foreslås å forlenge avtalen for årene 2015-2018 allerede nå av hensyn til bemanningen hos Kemneren i Sør-Gudbrandsdal (skatteoppkreveren for Øyer, Lillehammer, Gausdal og Nord-Fron).

Kemneren i Sør-Gudbrandsdal har varslet prisøkning på sine tjenester, med bakgrunn i lønns og prisvekst. Timepris er kr 600. Fra 2014 er det innført nye pålagte oppgaver knyttet til personalliste-kontroller for enkelte næringer. Dette gjør at oppgavevolumet øker. Estimert kostnad for 2014 er kr 450 000, budsjettett kjøp av tjenester fra kemneren i Sør-Gudbrandsdal er kr 300 000. For 2014 finner MGRS dekning for dette innenfor egen ramme.

Skatteoppkreverens arbeidsgiverkontroll er to-delt:

- Den løpende kontormessige arbeidsgiverkontrollen omfatter terminoppgaver og årlige lønns- og trekkoppgaver. Denne blir utført av MGRS.
- Den stedlige arbeidsgiverkontrollen er gjennomgang av enkelte selskap, andre næringsdrivende og organisasjoners regnskap. Denne kontrollen krever stadig mer faglig innsikt i virksomhetenes regnskapsførsel. En kontroll utført av "delvis kyndige" vil i verste fall kunne gi godkjenningsstempel på forhold som ikke er i samsvar med lov- og regelverket. Ringebu og Sør-Fron sammen er for lite område til at vi kan bygge opp og holde ved like nødvendig kompetanse.

I Gudbrandsdalen er det en felles arbeidsgiverkontroll for de 6 kommunene i Nord-Gudbrandsdalen, og Kemneren i Sør-Gudbrandsdalen (lokalisert til Øyer) utfører stedlig arbeidsgiverkontroll for de 6 kommunene i Midt- og Sør-Gudbrandsdalen.

For å opprettholde dagens kontrollnivå og tilfredsstille den statlige Skatteetatens målkrav antydes det for perioden 2015-2018 en årlig utgift på kr 450 000.

Følgende tabell fra Kemneren i Sør-Gudbrandsdal viser tall for Ringebu kommune og Sør-Fron kommune de 5 siste årene:

År	Ant. timer	Ant .rapporter	Avdekket underrapportert inntekt	Avdekking brudd lover/regler
2009	271	7	Kr 835 368	6 rapporter*
2010	272	9	Kr 1 906 950	8 rapporter
2011	378	16	Kr 1 563 150	13 rapporter
2012	583	22	Kr 3 550 107	17 rapporter
2013	698	22	Kr 2 056 999	16 rapporter

(*gjelder for september-desember)

Kommunene er pålagt å utføre arbeidsgiverkontroll i samsvar med Skattetatens krav.

Arbeidsgiverkontroll har to virkninger:

- Preventivt: sjansen for å bli kontrollert gjør at mange prøver å regnskapsføre og innrapportere i samsvar med lov- og regelverket
- Økt inntekt: Arbeidsgiverkontrollen avdekker feil, og gir større inntekter, særlig til folketrygda og staten, men også kommunene og fylkeskommunene får en del. Kommunens andel av personskatt er ca 30 % i 2014.

Det avdekkes en del feil/underrapportering i lønn i kontrollerte bedrifter. I tillegg til å avdekke feil/underrapportering bidrar kontroller til å unngå feilinnberetninger for ettertiden. En del av kontrollene kan bli mer omfattende og tidkrevende enn først antatt, da kontrollørene ofte avdekker flere mangler/feil som må gjennomgås underveis. Andre kontroller er raske å gjennomføre. Det vil gi feil signal dersom man avdekker brudd, men må forbigå dem på grunn av for knappe ressurser til å gå i dybden. Det varierer også mye hvor ryddige/oversiktlige de enkelte regnskap er. Det er derfor vanskelig å anslå timeforbruk for hver enkelt kontroll i forkant.

Fra 2014 er det innført personalliste-kontroller for enkelte næringer. Disse utføres av Kemneren i Sør-Gudbrandsdal på vegne av Sør-Fron og Ringebu kommuner. Kontrollene foregår ute på arbeidsplassene, også på kveld / helg, og det skal alltid være to kontrollører på oppdraget. Dette er vesentlig for avdekking av svart arbeid i enkelte bransjer. Kontrollene vil kreve ekstra ressurser.

Med økning i timepris og krav til kontroller kan ikke pålagte aktivitet videreføres innenfor dagens ramme på kr 300 000. Konsekvensen ved å videreføre dagens nivå er at kommunene ikke når pålagte målkrav fra Skatteetaten. Muligheten for å foreta kontroller ved mistanke / tips om mislighold reduseres.

Vurdering

Det er vurdert å finne dekning for utgiftsøkningen kr 150 000 innenfor budsjettrammen til MGRS. Daglig leder finner ikke dekning for dette innenfor budsjettrammen. Det vil derfor bli foreslått å øke overføringene fra Ringebu kommune og Sør-Fron kommune, etter samme fordelingsnøkkel som budsjettet ellers (folketall).

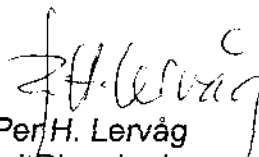
Rådmannen i Ringeby foreslår at kjøp av kontrolltjenester fra kemneren i Sør-Gudbrandsdal settes til kr 450 000 for årene 2015-2018.

Rådmannen i Ringeby rår representantskapet til å gjøre slikt

V E D T A K

Rådmannen i Ringeby gis fullmakt til å inngå en 3-års avtale med Kemneren i Sør-Gudbrandsdal om kjøp av tjenesten *stedlig arbeidsgiverkontroll* for inntil kr 450 000 per år 2015-2018.

Ringeby. 25.04.2014

Per H. Lervåg
rådmann i Ringeby kommune

Gunn Mona Dokken
daglig leder MGRS

12 MGL

Sak 01/14 Årsmelding 2013

Vedlegg: Årsmelding for 2013

Sak 02/14 Regnskap 2013

Vedlegg: Økonomisk oversikt drift 2013
Revisjonsberetning for 2013

Sak 03/14 Brukerundersøking – orientering

Vedlegg: Brukerundersøkelse MGL

MGL-sak nr. 1/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

ÅRSMELDING MGL 2013

Vedlegg

Årsmelding 2013 for Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor.

.1

Bakgrunn og utredning

Årsmeldingen for 2013 er omfattende, og den inneholder melding for utmarksdelen i tillegg til tradisjonelt jord og skogbruk. Rovviltjakt og planarbeid er også omtalt. Forma er gjenkjennelig fra tidligere år, vi har imidlertid prøvd å redigere stoffet litt bedre etter emner.

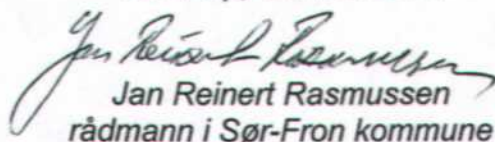
Årsmeldingen er ment å kunne brukes såvel internt i MGL som i ekstern informasjon.

Vedtak

Rådmannen i Sør-Fron rår representantskapet til å gjøre slikt vedtak:

Representantskapet godkjenner årsmeldinga fra Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor for 2012.

Hundorp, 02. mai 2014

Jan Reinert Rasmussen
rådmann i Sør-Fron kommune

John-Ludvik Dalseg
landbrukssjef

173

MGL-sak nr. 1/14

Sør-Fron
kommune

Ringeby
kommune

Midt-Gudbrandsdal
landbrukskontor –
MGL

Årsmelding
Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor
2013

Innhold

ORGANISERING	3
Arbeidsoppgaver	4
Utvalgsbehandling	5
Økonomi MGL	6
JORDBRUK	6
Produksjonstilskudd i jordbruket	6
Økologisk landbruk	6
Regionalt miljøprogram (RMP)	6
Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL- ordningen)	7
Velferdsordninger i landbruket	8
Tidligpensjon i landbruket	8
Kommunalt ansvar for tilgang på veterinærtjenester	9
Utviklingsfondet i Ringeby	9
Tilsyn elveforbygging	10
Radioaktivitet	10
Gårdskart	11
MILJØ OG UTMARK	12
Viltforvaltning	12
Rovvilt	13
Erstatning for rovviltskader	15
Forebyggende tiltak mot rovviltskader	15
Kjempepringfrø	16
SKOGBRUK	17
Skogkultur	17
Skogfond og rentemidler	18
Nærings-og miljøtiltak i skogbruket (NMSK).	18
Barkbiller	19
Veger	19
Kommuneskogen i Ringeby i 2013	20
DIVERSE	20
Brukarundersøking	20
Nytt prosjekt: Midtdalsbonden inn i framtida	22
Arbeidsrapport 2013 fra Fylkesmannen si regionstilling i Midt-Gudbrandsdal.	22
Kulturlandskaps- og bioenergiprosjektet i Midt-Gudbrandsdal 2011-2014.	23
Nøkkeltall	24

ORGANISERING

Ringebu kommune og Sør-Fron kommune har siden juni 2005 hatt ett felles landbrukskontor, Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor (MGL). MGL er et interkommunalt selskap og holder til i Sør-Fron kommunesenter. MGL hadde i 2013 8,1 årsverk. I tillegg er regionstilling ved fylkesmannen sin landbruksavdeling lokalisert sammen med MGL. Tabellen under viser navn og e- postadr. på tilsette.

Navn og e-post	Telefon	Stilling
Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor	61 29 92 50	
Marthe.nordbye.dybos@sor-fron.kommune.no	61 29 92 48 41 22 61 93	Prosjekt: Midtdalsbonden inn i framtida
john-ludvik.dalseg@sor-fron.kommune.no	61 29 92 49	Landbrukssjef
ragnhild.sperstad@sor-fron.kommune.no	61 29 95 52	Prosjekt:Gårdskart/ jordbruksrådgiver
ragnhild.bang.vestad@sor-fron.kommune.no	61 29 92 53	Landbrukskonsulent
ole.johan.skjaerli@ sor-fron.kommune.no	61 29 92 54	Skogbruksrådgiver
oyann.brandstad @sor-fron.kommune.no	61 29 92 55	Jordbruksrådgiver
frank.christiansen@sor-fron.kommune.no	61 29 92 56	Landbrukskonsulent
fmopabg@fylkesmannen.no (Anne Berit Grasbakken)	61 29 92 57	Fylkesmannen: Regionstilling
bente.dahl@sor-fron.kommune.no	61 29 92 58	Landbrukssekretær
helge.ronningen@sor-fron.kommune.no	61 29 92 58	Landbrukssekretær
anna.bilstad@sor-fron.kommune.no	61 29 92 64	Miljø- og utmarksrådgiver
hans.mathias.ulberg@sor-fron.kommune.no	61 29 92 65	Miljø- og utmarksrådgiver

Postadresse:

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor (MGL)

Kommunevegen 1

2647 Sør-Fron

Rådmannen i Sør-Fron har det økonomiske og administrative ansvaret for ledelsen av selskapet. Landbrukssjefen er daglig leder. Midt-Gudbrandsdal regnskaps-og skattekontor (MGRS) fører regnskapet for MGL. Revisjonsfirmaet BDO reviderer MGL sitt regnskap.

Selskapets øverste organ er representantskapet, etter kommunevalget høsten 2011 er representantskapet satt sammen slik:

Sør-Fon: Ole Tvete Muriteigen og Hilde K Holtesmo

Ringebu: Brede Vestby og Mette Haverstad

Ved landbrukskontoret har vi fått et større og mer robust fagmiljø og noe mer spesialisering i forhold til arbeidsoppgaver. I alt har vi vært 11 personer knyttet til landbrukskontoret, inkludert regionstillingen ved Fylkesmannen sin landbruksavdeling. Vi har et godt arbeidsmiljø og fine lokaler med tjenlig utstyr.

Årsmelding 2013

Året 2013 har for MGL vært lite preget av sykefravær, legemeldt fravær var 1,64 %.

Arbeidsoppgaver

MGL sine arbeidsoppgaver består i hovedsak av lovpålagte oppgaver og forvaltning av forskjellige tilskuddsordninger i landbruket. En rekke oppgaver, som tidligere var tillagt Fylkesmannen eller fylkeskommunen, er nå delegert til kommunenivå. MGL jobber også med utviklingsarbeid, både tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer.

MGL har ansvar for å holde seg oppdatert på, og formidle informasjon til gårdbrukerne, om lovverk og forskjellige ordninger som berører landbruket. Det sendes ut informasjonsskriv til alle gårdbrukere i de to kommunene 2 ganger i året. Her informerer vi om aktuelle ordninger, faglig informasjon og aktuelt stoff. Mye informasjon blir også lagt ut på hjemmesida "www.midtdalsbonden.no"

MGL har et nært samarbeid med blant andre Fylkesmannens landbruksavdeling og miljøvern avdeling, Innovasjon Norge, Mattilsynet, Norsk Landbruksrådgiving (en samling av forsøksringene) og landbruksforvaltningen i nabokommunene.

Mer detaljert er arbeidsoppgavene ved MGL:

- Saksbehandling etter konsesjonsloven, odelsloven, jordloven og skogbruksloven.
- Saksbehandling etter forurensingsloven, blant annet "Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav".
- Tilskuddsordninger i landbruket, herunder: Produksjonstilskudd i jordbruket, Regionale miljøtilskudd, SMIL (Spesielle miljøtiltak i jordbruket), NMSK (Nærings- og miljøtiltak i skogbruket), organisert beitebruk og investeringer i beitefelt.
- Velferdsordninger i landbruket: Tilskudd til avløsning, ferie og fritid og tilskudd til avløsning ved sykdom, tidligpensjon for jordbrukere.
- Administrering av veterinærvaktordningen for Ringebu og Øyer.
- Bygdeutviklingsmidler (BU): forberedelse av saker for tildeling på fylkesnivå ved Innovasjon Norge, og for tildeling ved fylkesmannen.
- Saksbehandling for Innovasjon Norge: forberedelse av søknader om rentelån, annen forvaltning som søknader om pantefrafall, prioritetsvikelse, overføring av lån m.m.
- Gjødselplanlegging og jordprøver. Norsk landbruksrådgiving har overtatt.
- Erstatning ved: avlingssvikt, vinterskade på eng og svikt i honningproduksjonen.
- Forebyggende tiltak mot rovviltskader og erstatning for rovvilttap.
- Statistikk, på oppdrag fra SSB: avlingsstatistikk; landbruksundersøkelsen.
- Kvoteordningen for melk.
- Husdyrkonsesjon; lov om regulering av ervervsmessig dyrehold.
- Saker vedr. planlegging og bruk av veier til landbruksformål.
- Skogfondsaker (tidligere skogavgift).
- Saker etter forskrift om skogfrø og skogplanter.
- Saker etter forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer.
- Saker etter forskrift om tiltak mot insektskader m.v. på skog.

Årsmelding 2013

- Ansvarlig for kommuneskogene i Ringebu.
- Saker vedr. spredning av plantevernmidler.
- Motorferdsel i utmark
- Viltforvaltning
- Forurensning i utmark
- Utmarksforvaltning
- Midtdalsbonden inn i framtida. Prosjekt i perioden 2013 til 2016.
- Plansaker, med hovedvekt på overordna arealplaner.

Utvalgsbehandling

Landbrukskontoret forbereder saker til politisk behandling.

Ringebu: Utvalg for miljø, utmark og landbruk (MUL)

MUL hadde 12 møter i 2013. Det ble behandlet i alt 76 saker.

Utvalgets sammensetning: Rune Smidesang (leder) (TVL), Ole Asmund Sylte (nestleder) (V), Anne-Grethe Heimstad (TVL), Pål Haugstad (SP), Kristine Valebjørg (SP), Laila Bårdsløkken (AP) og Arne Fossmo (AP). Heimstad har fått fritak for sitt verv i 2013 og Aud Fossmo er nytt fast medlem for TVL.

Sør-Fron: Plan og utviklingsutvalget (PUU)

PUU hadde 7 møter i 2013. Det ble behandlet i alt 42 saker, av disse er 26 fra MGL. Motorferdselssaker blir på Sør-Fron behandla av formannskapet.

Utvalgets (PUU) sammensetning: Jon Suleng (leder) (SFBL), Cita Vibeke Jensen (nestleder) (H), Arne Bredeveien (AP), Elise Haave (AP), Kristen Kristiansen (AP), Svein Jetlund (SP) og Heidi Midtlin (SFBL).

Tabellen viser en oversikt over saker til politisk behandling:

Type saker:	Ringebu	Sør-Fron
Tal møter	12 (11)	7 (8)
Tal saker totalt	76 (65)	42 (69)
Konsesjon på landbrukseiendom	11 (2)	10 (2)
Konsesjon med boplikt	1 (0)	1 (2)
Deling og omdisponering	10 (9)	3 (12)
Nydyrking	0 (0)	0 (0)
Motorferdsel i utmark	7 (5)	8 (12)
Viltforvaltning (herunder rovvilt)	1 (7)	0 (2)
Andre saker (bl. a båndtvang, verneområder)	10 (12)	4 (4)

Delings- og omdisponeringssaker etter jordloven, som omhandler små arealer (under 2 daa), forberedes av MGL og vedtaksmyndighet har vært delegert til landbrukssjef. De fleste saker tilknyttet skoglovgivningen er delegert til skogbruksrådgiver.

Økonomi MGL

MGL har holdt seg innenfor de tildelte budsjetttrammene i 2013. Kontoret er finansiert etter innbyggertallet i hver av kommunene. Miljø- og utmarksrådgiveren er imidlertid finansiert med 50% fra hver av kommunene.

JORDBRUK

Produksjonstilskudd i jordbruket

I januar og august behandles henholdsvis 6 og 9 forskjellige tilskuddsordninger. Kommunen behandler og avgjør søknadene. 5 % av søknadene blir trukket ut for stikkprøvekontroll av Statens Landbruksforvaltning. Antall søknader og tildelt beløp er hentet fra søknadsomgangene august 2012 og januar 2013. Begge omgangene ble utbetalt i 2013.

Produksjonstilskudd	Søknader	Tildelt beløp
Ringebu	434	71.101,709
Sør-Fron	303	45.539.726

Endringer i Forskrift for produksjonstilskudd i jordbruket for 2002 medførte at kommunen i større grad enn tidligere må utøve skjønn i forbindelse med behandling av søknadene.

Økologisk landbruk

Fra august 2002 har kommunen behandlet og avgjort søknad om produksjonstilskudd til økologisk landbruk.

Ringebu:

I 2013 er det 1 foretak, som søker areal- og kulturlandskapstilskudd. Ingen søker tilskudd til økologisk husdyrproduksjon.

Sør-Fron:

I 2013 er det 2 foretak som søker om areal- og kulturlandskapstilskudd. Det er 2 foretak som søker om tilskudd til økologisk husdyrproduksjon.

Regionalt miljøprogram (RMP)

Foretak som har rett på produksjonstilskudd i jordbruket og beitelag godkjent av Fylkesmannen kan søke tilskudd. Kommunen behandler og avgjør søknadene.

I 2005 ble regionale miljøtilskudd innført (fylkesmannen i Oppland). Det omfatter seterdrift med melkeproduksjon, tilskudd til innmark i seterområder (beite og slått), dyr på beite (geit, hest og sau av bevaringsverdige raser), bratt dyrka mark, biologisk verdifull innmark, arealer med automatisk freda kulturminner, Tilskudd til areal som ikke jordarbeides om høsten, fangvekster, grasdekte soner. Tilskudd til beitelag - organisert beitebruk. Tilskudd til mekanisk bekjempelse av ugras, som erstatter kjemisk plantevern i åkerkulturer.(ikke til økologisk drevne arealer)

Regionalt miljøtilskudd	Søknader/ beitelag	Tildelt

		beløp
Ringebu	227/5	3.316,044
Sør-Fron	152/4	2.469.264

Bygdeutviklingsmidler

Bygdeutviklingsmidlene forvaltes av Innovasjon Norge (tradisjonelt jordbruk og tilleggsnæringer) og av Fylkesmannen (utrednings- og tilrettelegging, praktikanfordringen). Søknadene sendes kommunal landbruksforvaltning for uttalelse og behandles endelig av henholdsvis Innovasjon Norge i Oppland og Fylkesmannen i Oppland.

Støtteordning	Ringebu		Sør-Fron	
	Søknader innvilget	Beløp	Søknader innvilget	Beløp
BU-tilskudd – trad. jordbruk	6 (8)	1.719.000	6 (6)	2.482.000
Rentestøtte – trad. jordbruk	5 (5)	4.736.500	3 (3)	4.585.000
BU-tilskudd – bygdenæring	2 (2)	305.000	1 (1)	313.000
Rentestøtte - bygdenæring	1 (1)	358.000	1 (1)	565.000
Lån landbruksformål	1 (1)	1.475.000	0 (0)	0
Utrednings-og tilretteleggingstiltak	0 (0)	0	0 (0)	0

Tall i parentes er innsendte søknader i 2013

Søknader om lån i Innovasjon Norge til landbruksformål sendes via kommunen. Landbrukskontoret foretar en taksering/verdivurdering av eiendommen og videresender søknaden til Innovasjon Norge som fatter vedtak. Også søknader om pantefrafall, prioritetsvikelse og overføring av lån sendes via kommunen. Landbrukskontoret godkjenner utbetaling av tilskudd og lån for ordningene.

Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL- ordningen)

Denne tilskuddsordningen går til spesielle tiltak i kulturlandskapet/verneverdige bygninger og investeringer til organisert beitebruk. Søknadsbehandlingen her er et samarbeid mellom landbrukskontorene, Fylkesmannen og fylkeskommunen. Kommunen har vedtaksmyndighet. Det ble i 2006 vedtatt felles retningslinjer for begge kommunene, gjeldende fra søknadsomgangen 2007. Tiltaksstrategiene som ligger til grunn for den lokale tildeling ble fornyet i MUL og PUU høsten 2008. De nye gjelder for perioden 2009 – 2012.

SMIL	Søknader innvilget	Tildelt beløp
Ringebu	5 (5 behandlet)	326000
Sør-Fron	13 (11 behandlet)	562.100

Organisert beitebruk 2013

Tilskudd til investeringstiltak i beiteområder:

Det er utbetalt kr 6.000 i Ringebu kommune i 2013.

Det er utbetalt kr 37.600 i Sør-Fron kommune i 2013.

Årsmelding 2013

(frem til 2010 var ordningen inkludert i SMIL)

Tilskudd til grøfting av tidligere grøftet jordbruksjord:

Forskriften ble fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 25.06.2013. Sist det ble gitt tilskudd til grøfting over jordbruksavtalen var i 1999. Kommunene i Sør-Fron og Ringeby kommune fastsatte søknadsfristen til 8.oktober i 2013. I denne ordningen er hver kommune tildelt en sum slik at kommune om nødvendig må prioritere mellom søkerne. Kommunen har vedtaksmyndighet.

Kommune	Antall søknader	Søknader innvilget	Beløp
Ringeby	11	11	274.870
Sør-Fron	12	12	254.510

Ringeby: 229 da systematisk grøfting og 3068 m usystematisk grøfting.

Sør-Fron: 110 da systematisk grøfting og 9634 m usystematisk grøfting.

Avlingssvikt

Søknad om erstatning ved avlingssvikt 2013

Ringeby : Det er 15 foretak, som søkte erstatning innen fristen, som var 31.10.

Sør-Fron: Det er 18 foretak, som søkte erstatning innen fristen, som var 31.10.

Det er kommunen ved MGL, som attesterer på søknadene. Fylkesmannen er vedtaksmyndighet.

Velferdsordninger i landbruket

Søknadene sendes via landbrukskontorene for gjennomgang, og behandles av Fylkesmannen.

Velferdsordninger i landbruket	Søknader	Tildelt beløp
Ringeby, tilskudd til ferie og fritid	183	8.520.010
Ringeby, refusjon av avløserutgifter ved sykdom	35	919.510
Sør-Fron, tilskudd til ferie og fritid	124	6.029.142
Sør-Fron, refusjon av avløserutgifter ved sykdom	37	1.219.549

Tidligpensjon i landbruket

I Ringeby er det behandlet 4 søknad om tidligpensjon for jordbruket i 2013. Ved utgangen av året er det i Ringeby 7 avtaler om tidligpensjon, som fortsatt er aktive.

Sør-Fron er det behandlet 2 søknader om tidligpensjon for jordbruket i 2013. Ved utgangen av året er det Sør-Fron 8 avtaler om tidligpensjon, som fortsatt er aktive.

Søknadene sendes via landbrukskontorene for gjennomgang, og behandles av Fylkesmannen. Kommunen har ansvaret for oppfølging av innvilgede søknader.

Kommunalt ansvar for tilgang på veterinærtjenester

Fra og med januar 2008 ble ansvaret for klinisk veterinærvakt utenom ordinær arbeidstid overført fra staten ved Mattilsynet til kommunene.

Nord-Fron kommune er administrasjonskommune for Fron vaktområde. Det vil si Nord-Fron og Sør-Fron kommune.

Ringebu og Øyer kommune har gjort avtale om samarbeidet om veterinærvaktordningen for kommunene Øyer og Ringebu. Driftsansvaret er lagt til Ringebu kommune v/Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor.

Veterinærvakten er i dag organisert gjennom en sentral avtale mellom KS og Den norske veterinærforening (DNV). Avtalen omfatter inndeling i 166 hensiktsmessige vaktområder. Avtalen regulerer også den betalingen veterinæren mottar for å være tilgjengelig på vakt.

Vaktordningen er fullfinansiert gjennom overføring av øremerkede statlige midler.

Veterinærordningen godtgjøres etterskuddsvis. Slik avtalen var utformet har det vært nødvendig med et unntak fra konkurranse-loven. Dette unntaket var midlertidig og gjaldt fram til 1. juli 2012. I løpet av sommeren 2013 ble det gjennomført en anbudskonkurranse med fast pris. Det er nå skrevet ny avtale med veterinærer for en periode fram til og med 2015. Avtalen kan forlenges i inntil 2 år.

Det øremerkede tilskuddet fra staten til kommunen var i 2013 på kr 717.328. Tilskuddet skal dekke desember 2012 og til og med november 2013. Ordningen rapporteres økonomisk til Statens landbruksforvaltning. Administrasjonstilskuddet til Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor var på kr 6910 for samme periode.

Utviklingsfondet i Ringebu

Ringebu kommune har opprettet et fond med navnet "Utviklingsfondet". Fra og med 2012 er også landbruk gitt mulighet til å søke støtte her. Det er pekt ut fire områder som kan søkes på: nydyrking, melkekvote, grøfting og rydding av nytt innmarksbeite. Resultatet for søknadsomgangen i 2013 er vist i tabellen nedenfor.

Ordning	Antall søkere	Omsøkt	Beløp kr
Nydyrking	19	320 daa	640 000
Melkekvote	26	61 744 liter	79 875
Grøfting	12	9 435 meter	208 750
Rydding av nytt innmarksbeite	10	363 daa	88 000
SUM			1 013 930

Tilsyn elveforbygging

MGL har i 2013 stått for sekretærarbeidet i forbindelse med tilsynsrapporter for elveforbygging. Enkeltstrekninger er befart etter innspill fra publikum. NVE jobber med fleire planer for å reparere og forbygge elvestrekninger, t.d. Skurra (Skurdalsåa) og Ulbergsåa. I 2013 starta arbeidet med en regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag. *Formålet med planen er: Bidra til økt sikkerhet for samfunnet mot skred- og flomskader samtidig som vann, natur- og friluftsverdiene ivaretas.*

Med flommen 2011 og 2013 nokså ferskt i minne, er det grunn til å minne om nokre forhold som har betydning for å forebygge skade. Regelen er at det er grunneigar som har ansvar for eigedomen, det betyr at vassdrag over eigedomen har eigaren ansvar for. Mange stader er vassdraget ein del av grensa mellom eigedomar. Viss grensa er målt nøyaktig, så er det innmålinga som bestemmer grensa, men mange stader er t.d. bekken grensa. I slike tilfelle er det djupålen i vassdraget som er grensa mellom eigedomane. Konklusjonen i slike saker er at det er fleire grunneigarar som er berørt og har ansvar. Med ansvaret følgjer vedlikehald og opprydding etter skadane. Når det gjeld vedlikehald, så er det viktig å halde vassdraget ope, rydde kratt og buskar i sjølve elveløpet, og halde det fritt for kvist og lignande. Der elva legg igjen masse må ein også fjerne desse jamnleg.

Radioaktivitet

Utslippene fra Tsjernobyl i 1986 medfører fortsatt behov for nedføring av beitedyr. Kommunen har ansvar for tilrettelegging i forbindelse med måling, godkjenning av startdato for nedføring og råd/veiledning vedrørende nedføring av slaktedyr. Fra 2005 ble kommunene i tillegg ansvarlig for å godkjenne søknad om erstatning for nedføringskostnader, som følge av radioaktivitet før utbetaling hos Fylkesmannen. Dette har medført mye ekstra arbeid for landbruksforvaltningen. Før var det slakteriene, som betalte ut kompensasjonen for nedføringskostnadene.

Ringeby:

2013: Mattilsynet bestemte ut fra tidligere målinger i andre kommuner at det skulle måles på lagsnivå i stedet for på besetningsnivå. Besetninger som var representative for hele Ramshytta gjeterlag ble målt. Høyeste målte verdi var 581 Bq/kg, laveste var 8 Bq/kg og medianverdien var 380 Bq/kg. Det ble derfor ingen nedføring i 2013

2012: Det ble målt 15 av 24 besetninger i Ramshytta beitelag. Verdiene var så lave under målingen at Mattilsynet bestemte at ikke alle 24 besetningene måtte måles. Høyeste målte verdi var 551 Bq/kg, laveste verdi 107 Bq/kg. Ingen nedføring i 2012.

2011: Det ble målt 24 besetninger i Ramshytta beitelag: 2 besetninger ble pålagt 1 ukes nedføring og 1 besetning ble pålagt 4 ukers nedføring. Øvrige besetninger hadde en medianverdi < 600. Høyeste målte verdi var 1435 Bq/kg. Øvrige beitelag er ikke i observasjonssone og er derfor ikke pålagt nedføring. Dette kan bli omgjort i løpet av slaktesesongen. Det er Mattilsynet i samarbeid med landbrukskontoret som utførte målingene i løpet av 2 dager.

2010: Det ble målt 25 besetninger i Ramshytta beitelag: 9 besetninger ble pålagt nedføring i 4 uker, 7 i 3 uker og 3 i 2 uker. Bare i 6 besetninger var medianverdien målt til < 600 Bq/kg og høyeste verdi < 1200 Bq/kg slik at nedføring ikke var

nødvendig. De øvrige beitelagene i Ringeby er ikke i observasjonsone og derfor ikke pålagt nedfôring.

2009: Det ble målt 27 besetninger i Ramshytta beitelag. 12 besetninger ble pålagt nedfôring fra 1 – 5 uker. De 4 øvrige beitelagene i Ringeby er ikke i observasjonsone og derfor ikke pålagt nedfôring.

I 2008 ble 23 besetninger fra Ramshytta beitelag målt. 2 besetninger fikk 1 uke nedfôring.

I 2007 ble 22 besetninger fra Ramshytta beitelag målt. Og 2 besetninger måtte nedfôres 1 uke. I 2006 ble 24 besetninger målt hvorav 18 besetninger måtte nedfôres fra 2-5 uker. 2004 og 2005 var det ingen nedfôring. Til sammenligning måtte det i 2003 og 2002 nedfôres henholdsvis 5 og 28 besetninger.

Sør-Fron:

Ingen beitelag i Sør-Fron ble pålagt måling eller nedfôring i 2013

Gårdskart

Gårdskartprosessen er et prosjekt som ble startet opp i 2008 og som blir avsluttet ved utgangen av 2012. Det har i 2013 vært kontinuerlig ajourhold av AR5 i både Ringeby og Sør-Fron kommune.

Sør-Fron:

I 2013 ble det utført befaring av markslag på ca. 23 landbrukseiendommer i forbindelse med AR5. Det ble foretatt ca. 40 endringer i landbruksregisteret.

Ringeby:

I 2013 ble det utført befaring av markslag på ca. 23 landbrukseiendommer i forbindelse med AR5. Det ble foretatt ca. 20 endringer i landbruksregisteret. Oppdatert AR5-base ble levert Statens kartverk 30.10.2013 som et ledd i kontinuerlig ajourhold av AR5, utført av kommunen. I november startet Skog og landskap periodisk ajourføring av AR5.

Eiendomsoverdragelser.

For 2013 er det fra Statens Kartverk blitt oversendt 199 tinglyste egenerklæringer om konsesjonsfrihet ved erverv av fast eiendom, 106 overdragelser i Ringebu og 93 i Sør-Fron. Det er en nedgang i antall eiendomsoverdragelser fra året før.

Dette er overdragelser som ikke trenger konsesjon pga. eiendommens karakter. Landbrukseiendommene blir fulgt opp når det gjelder bo- og driveplikt.

Planarbeid

Kontoret er engasjert i planarbeid, vi nevner her kort planene som har tatt tid i 2013:

- E6, både i Ringebu og Sør-Fron
- Kommuneplan for Ringebu
- Kommuneplan for Sør-Fron
- Beitebruksplan for Sør-Fron
- Regional plan for Gudbrandsdalslågen
- Diverse reguleringsplaner.

MILJØ OG UTMARK

Viltforvaltning

(Tall i parentes er foregående sesong)

Viltstatistikk	jaktåret	Ringebu	Sør-Fron
2013			
Felt elg		231 (242)	56 (48)
Felt hjort		25 (25)	16 (13)
Felt rådyr		22 (22)	17 (17)
Fallviltstatistikk	for	Ringebu	Sør-Fron
kalenderåret 2013			
Fallviltulykker elg		12 (31)	11 (10)
Fallviltulykker hjort		0 (0)	1 (1)
Fallviltulykker rådyr		3 (4)	7 (10)
Fallviltulykker Rev		0 (0)	0 (0)
Fallviltulykker Grevling		0 (0)	3 (3)
Fallviltulykker andre arter		0 (0)	0 (0)

Fellingsresultatene av hjortevilt er relativt stabile i forhold til 2012 kommunene sett under ett. I Ringebu er tendensen at det er økende stamme i sør, stabil i nord og muligens svakt fallende i områdene mot øst.

Det har ikke vært gjennomført elgføring vintersesongen 11/12 og 12/13. Antall fallviltulykker har blitt redusert noe fra i fjor. Lyssetting ved Trøståker ble ferdig høsten 2009 og ved Fåvang kirke vinteren 2010. Tiltakene har sannsynligvis god effekt. Det ble tatt ut en del ekstra dyr under ordinær jakt de to siste sesongene sør i Ringebu

Det ble arrangert jegerprøver med henholdsvis 24 (13) kandidater på Ringebru og 9 (9) kandidater på Sør-Fron.

Rovvilt

Felte dyr ved skadefelling 2013			
	Ringebru	Fron	Totalt
Ulv	0	1	1
Bjørn	0	0	0
Jerv	0	1	1
Gaupe	0	0	0
Totalt	1	2	3

Rovviltsesongen i Midt-Gudbrandsdal 2013

Rovviltsesongen startet med skadefelling på ulv i Sør-Fron vestfjell 9.juni 2013. Deretter var det gyldige fellingstillatelser på enten ulv, bjørn eller jerv i midtdalen fram 10. september. Måten fellingstillatelser blir gitt på har forandra seg, slik at det gir liten mening i og oppgi et konkret antall fellingstillatelser. Nå blir det ofte gitt en tillatelse på et individ i et område, for eksempel Gausdal. Dersom skadene flytter seg til Fron blir den utvidet til å gjelde et større område. Det blir ikke utstedt en ny tillatelse slik det har vært gjort tidligere, men den første tillatelsen blir utvida til å gjelde et nytt område. Det samme gjelder dersom skadedyret ikke blir felt og skadene fortsetter, da blir tillatelsen utvidet i tid. På grunn av dette gir det liten mening i å sammenligne antall skadefellingstillatelser mot tidligere år. I praksis har det vært bortimot kontinuerlig jakt i en eller flere av midtdalskommunene til en hver tid hele beitesesongen.

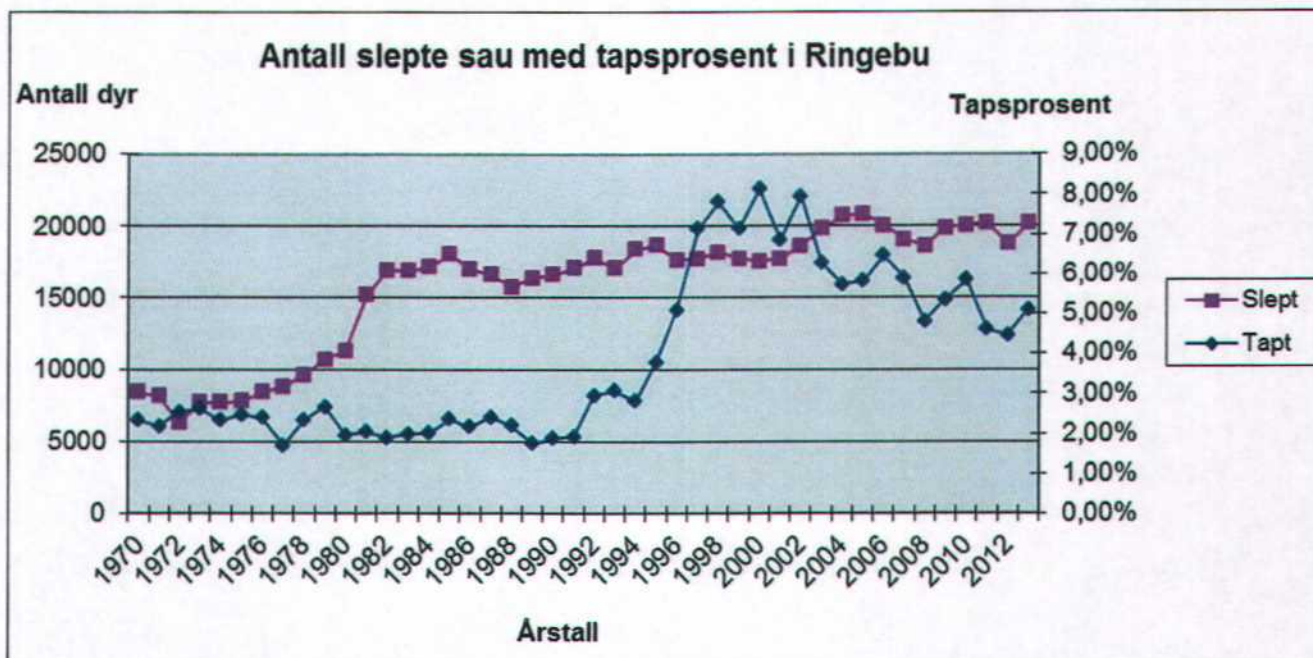
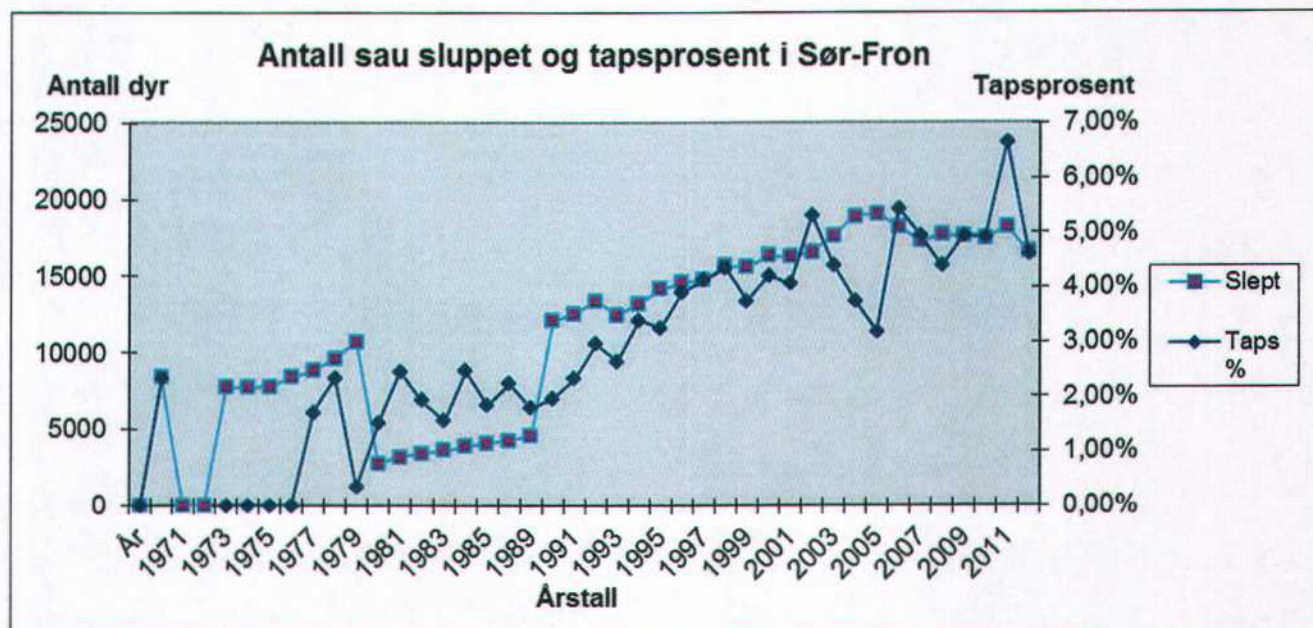
Av felte dyr ble det felt en Bjørn i Ringebru i midten av juni, en ulv i midten av juli i Nord-Fron og en jerv i begynnelsen av september i Nord-Fron. Stor honorar til jegerne.

I tillegg ble det felt en jerv på lisensfelling i begynnelsen av desember på Eldålia i Sør-Fron.

Til sammen har det vært jaktet i ca 1500 timer og kjørt 13 555 km og dette har kostet til sammen ca 400 000,- for de tre midtdalskommunene til sammen. Denne kostnaden er refundert fra fylkesmannen i Oppland.

Figurer som viser tapstall i Ringebru og Sør-Fron

Grafene viser utviklinga av antall dyr slept med tapsprosent.

Erstatning for rovviltskader

Ringebu:

Av totalt 110 bruk fikk 44 bruk utbetalt erstatning på til sammen kr 1.550.272. Det var meldt om 908 tapte dyr og av dette ble 591 erstattet.

Erstattet tap skyldes:

- Gaupe – 20 (15) dyr
  - Jerv – 196 (177) dyr
  - Bjørn – 355 (183) dyr
  - Ulv - 4 (0)dyr
  - Kongeørn -7 (23) dyr
- Tallene i parentes gjelder fjoråret.

Det ble sluppet 20.144 sau og lam på utmarksbeite i Ringebu i 2013. Det var 1.411 flere enn året før. Tapsprosent for beitesesongen 2013 var 5,40 %, her er det også en økning fra året før (4,41%).

600 storfe var sluppet på beite tap. Tap på beite i alt 5 dyr. Tapsprosenten ble her på 0,83%.

Sør-Fron:

I Sør-Fron har det vært en økning i tap på grunn av rovdyr i forhold til året før. I alt 22 bruk fikk utbetalt erstatning på til sammen kr 895 389,- for rovviltskader.

Det var meldt om 653 tapte dyr og det ble utbetalt erstatning for 378 dyr.

Erstattet tap skyldes:

- Gaupe – 52(47) dyr
- Jerv – 184 (135) dyr
- Bjørn – 62 (32) dyr
- Ulv - 60 (0) dyr
- Kongeørn – 19 (39) dyr
- Annet – 1 (40)

Tallene i parentes gjelder fjoråret

Det ble sluppet 17.183 sau og lam på utmarksbeite i 2013, det er en økning fra året før.(16.616)

Tapsprosenten for beitesesongen 2013 var gj.snitt på 5,12 %. En økning fra 2012 da tapsprosenten var 4,62.

Forebyggende tiltak mot rovviltskader

Ringebu kommune mottok i 2013 etter søknad kr 230.428 til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader. Midlene ble fordelt mellom gjeterlagene i Ringebu. Midlene ble brukt til ekstraordinært tilsyn, bruk av kadaverhund og intensiv gjeting i områder med erfaringsmessig store tap. Deler av midlene ble også brukt til GPS-kurs og etablering av beredskapskve.

Sør-Fron kommune mottok i 2013 etter søknad kr 76.239 til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader. Midlene ble fordelt mellom gjeterlagene i Sør-Fron. Midlene ble brukt til ekstraordinært tilsyn, bruk av kadaverhund og intensiv gjeting i områder med erfaringsmessig store tap

Kjempespringfrø

Arbeidet med å bekjempe den svartelista arten kjempespringfrø (*Impatiens glandulifera*) ble videreført i 2013, både i Sør-Fron og i Ringeby/Fåvang. Landbrukskontoret i Midt-Gudbrandsdalen (MGL) besluttet i 2010 å igangsette et prosjekt for å forsøke å begrense spredningen, samt hindre spredning i naturreservatene, med miljø- og utmarksrådgiver som prosjektleder. En del kartleggingsarbeid ble gjort høsten 2010, samt at den største lokaliteten i Sør-Fron, ved Listadbekken, ble slått i september, men da hadde plantene allerede kastet frø en stund. I 2011 og 2012 har begge kommuner blitt fulgt opp jevnlig hele sommeren og frem til frosten kom, samt at flere nye forekomster er kartlagt.

Metoder som er blitt brukt i er sprøyting, luking, slått og beiting. Erfaringer viser at sprøyting er det mest effektive i områder med store mengder kjempespringfrø. Slått, luking og beiting egner seg i områder med liten tetthet av planter, samt for lokaliteter som skal følges opp etter sprøyting. Det har vært gledelig å se at områder som ble fulgt opp tett i 2011 og -12, har hatt svært lite kjempespringfrø i år. Like positivt er det ikke at vi har funnet noen nye, mindre lokaliteter i randsonen av noen av lokalitetene vi hadde bekjempet med godt resultat.

I år har vi fått få tilbakemeldinger om nye forekomster. Det tyder på at vi har kartlagt de fleste lokalitetene nå.

Innsatsen i år har vært begrenset av at vi ikke har hatt nok folk til å sprøyte. I tillegg har flere grunneiere som har fulgt opp grundig tidligere år, hatt mye ekstra arbeid etter flommen i mai. Dette har medført at vi ikke har fått utrettet så mye som ønsket. Prosjektet har prioritert å jobbe med områder som ligger i nærheten av Opsahl- og Fåvang Naturreservater, samt lokalitetene i Sør-Fron, som er mye mer begrenset og derfor mulig å fjerne fullstendig.

Langs Tromsa i Fåvang har det vært utført et lukeprosjekt. Dette har fungert godt.

Prosjektleders oppgaver har vært

- det løpende arbeidet med å koordinere prosjektet
- kartlegge og kartfeste nye lokaliteter
- ha løpende kontakt med grunneiere, Statens Vegvesen og berørte kommuner
- utarbeide og spre informasjon om planten, samt ha kontakt med media
- ansette og lære opp de som har jobbet med luking
- bidra i det praktiske arbeidet ute ved behov
- oppsummere arbeidet i en rapport

Prosjektet er i år finansiert delvis med kommunale midler, delvis med midler fra Fylkesmannen.

Det er utarbeidet en egen rapport om prosjektet for 2013.

SKOGBRUK

Alle tall i parentes er fra 2012.

Avvirkning

Det ble levert totalt 26 641 m³ (27 035) tømmer i Ringebu og Sør-Fron til en verdi av kr 7 486 011 (8 043 000) dvs. en gjennomsnittlig tømmerpris på 281 kr/m³ (298).

Det er en markant nedgang i tømmerpris sett fra året før, men levert volum er nokså likt.

Avvirkningen henger bl.a. sammen med hvor hogstmaskinene går, etter som driftsapparatet til Mjøsen Skog, som er den dominerende entreprenør, dekker både Midtdalen og delvis Norddalen. Det har også blitt hogd ny E6 trase i 2013 som har blitt utført av lokale entreprenører.

Tilskuddssatsen til drift med taubane gikk fra 115 kr/m³ på alle treslag i 2012, til å bli et differensiert tilskudd på gran og furu. Tilskuddssatsen på gran var 150 kr/m³ frem til 1. november 2013. I november og desember ble tilskuddssatsen satt ned med 10 kroner. For furu var tilskuddssatsen 170 kr/m³ gjennom hele året.

Tabellen under viser hogstaktivitet fordelt på kommunene, med tall fra 2012 i parentes.

Hogstaktivitet 2013	Ringebu	Sør-Fron
Avvirkning til salg, levert virke	21 122m ³ (17 733)	5 519m ³ (9 302)
Bruttoverdi levert virke	Kr 6 026 033 (5 404 000)	Kr 1 459 978 (2 639 00)
Gjennomsnittlig tømmerpris	285 kr/m ³ (304)	265 kr/m ³ (284)
Antall godkjente drifter med meldeplikt (vernskog) ikke alt er avvirka	8 (13) ca 1 970 m ³ (2650)	5 (4) ca 4 300 m ³ (3500)

Skogkultur

Tabellen under viser skogkultur fordelt på kommunene i 2013. Tallene er hentet fra skogfondregnskapet og det kan være utført skogkultur som ikke er registrert via skogfondet.

Skogkultur 2013	Ringebu	Sør-Fron
Plantekjøp stk	103 810 (109 875)	60 250 (45 000)
Markberedning i dekar	486 (648)	0 (130)
Ungskogpleie i dekar	114 (226)	376 (26)
Helikoptersprøyting	25 (0)	45 (0)

Skogfond og rentemidler

Tabellen under viser oversikt over beholdning, forbruk mm på skogfondet og rentemidler av skogfondene i Sør-Fron og Ringeby i 2013. Beholdningen på skogfondet har sunket de siste årene på grunn av at skogbruksplanene er betalt. Beholdningen på rentemidler har sunket på Ringeby. Dette kommer av at det ble betalt for skogoversikter på de som ikke har bestilt skogbruksplan i Ringeby. Tilsvarende utgift for Sør-Fron kom i 2012. 50 % av denne kostnaden ble dekt av staten og 50 % av rentemidler. Beholdningen på Sør-Fron er på tur opp igjen med en liten økning i 2013. Den lave beholdningen på rentemiddelkontoen skyldes utbetalinger til Statens kartverk ifm områdetaksten (laserskanning og flyfotografering). Disse utbetalingene er fordelt etter areal på kommunene i midtdalen og skulle gå over 4 år. Det ble sendt ut faktura for de to siste årene i løpet av 2012 og kommunene er nå ferdig med betalingen til Statens kartverk. Det blir viktig fremover å bygge opp igjen kapitalen på rentemiddelkontoene for begge kommunene.

Skogfond og rentemidler 2013	Ringeby	Sør-Fron
Innestående pr 1.1.2013, kr	4 283 419 (4 230 077)	2 733 813 (2 471 271)
Innestående pr 31.12.2013, kr	3 991 673 (4 283 419)	2 339 360 (2 733 813)
Postert inn på skogfond i 2013, kr	590 909 (661 725)	231 762 (501 161)
Utbetalt fra skogfond i 2013, kr	2 460 237 (791 766)	852 487 (1 247 007)
Tilskudd inn på skogfondkontoer 2013	1 558 099	224 713
Renteinntekt av skogfond (rentemidler), kr	146 923 (156 379)	73 339 (76 161)
Bruk av rentemidler i 2013	198 762 (316 271)	53 456 (195 075)
Beholdning rentemidler v/ utg. av 2013, kr	157 211 (209 051)	114 868 (94 985)

Nærings-og miljøtiltak i skogbruket (NMSK).

Det ble gitt 30 % av kostnaden i statstilskudd på planting og plantekjøp, samt 40 % av kostnaden på markberedning og 50 % ungsogpleie. Vi brukte opp NMSK-midlene som var tildelt til skogkultur i både Ringeby og Sør-Fron.

En ny tilskuddsordning trådte i kraft 1.1.2011, nemlig tilskudd til drifter i mellomvanskelig terreng. Dette tilskuddet er tenkt hovedsakelig på skogiere som driver med motormanuell hogst i terreng brattere enn 40 % (ikke hogstmaskinterreng), men også manuell felling inn til hogstmaskin m.m. Det har vært en økning på kvantumet (nesten dobling fra 2012 til 2013) som har blitt hogd med slike tilskuddsmidler på Ringeby. På Sør-Fron er ikke dette tilfelle. Det har vært usikkerhet om denne ordningen består, men den gjelder enda for vintersesongen 2013/2014.

Flistilskuddet falt i løpet av 2013 bort.

Nedenfor viser oversikt over utbetalte tilskudd i Sør-Fron og Ringeby i 2013. Totalt er det utbetalt kr 3 655 489 i tilskuddsmidler gjennom NMSK/LUF-ordningen der noe blir administrert av fylkesmannen og noe av kommunene.

NMSK 2013	Ringebu	Sør-Fron
Statsbidrag skogkultur, kr	124 775 (176 191)	75 805 (59 199)
Statsbidrag vanskelig terreng (taubane), kr og m ³	Kr 352 050 (187 675) 2 634 m ³ (1 926) 3 drifter	Kr 0 (11 500) 0 m ³ (100)
Statsbidrag vegbygging, kr	0 (0)	0 (0)
Statsbidrag produksjon av skogsflisråstoff, kr	Kr 21 500 (137 445) 1 søknad	Kr 147 412 (87 345) 7 søknader
Statsbidrag mellomvanskelig terreng	Kr 157 556 (69 360) 1 622 m ³ (865)	Kr 12 100 (29 040) 121 m ³ (363)
Statsbidrag skogbruksplaner	Kr 1 911 898 (0)	Kr 405 335 (941 783)
Statsbidrag til MiS-figurer på 10-årsavtaler	1 stk kr 46 744(0)	8 stk kr 400 314 (21 stk, kr 833 710)

Arbeidet med ny områdetakst for Sør-Fron, Nord-Fron og Ringebu ble i 2013 avsluttet. De aller fleste skogeierne har nå fått sine nye skogbruksplaner og tilskuddene (50 % av kostnaden) er for det meste utbetalt.

I tillegg kommer utbetaling på kr 447 058 fordelt på 9 skogeiere for kompensasjon for MiS-areal. Dette er 10-årsavtaler for å la arealet stå urørt.

Barkbiller

Både Sør-Fron og Ringebu har hatt ute barkbillefeller i 2013.

Etter en økning av barkbillenivået over flere år viser overvåkingen for 2010- 2013 en gjennomgående nedgang for vårt fylke. Dette kan trolig forklares med våtere og kjøligere sesonger. Barkbillenivået karakteriseres som middels, men det kan fort skje en økning ved vindfelling og gunstig temperatur i 2014.

Møter

Skogbrukssjefen har deltatt blant annet på årsmøte i skogeierlaga, kappedag på Fåvang, utvalgsmøte MiS og informasjonsmøte om frivillig vern.

Veger

Det er behandlet 5 (1) søknader om bygging av landbruksveger (inkl traktorveger/snuplasser/velteplasser/massetak) i Sør-Fron i 2013. Tilsvarende er det behandlet 3 (2) søknader på Ringebu.

Kommuneskogen i Ringebu i 2013

Det er utført tømmerdrift v/Mjøsen Skog i Nordliteigen. Levert kvantum 345 m³, herav 55% sagtømmer. Bruttoverdi kr.106793,-, dvs. gjennomsnittspris kr.309,50. Etter at driftsutgifter m.m. er trekt og skogfond innbetalt, gjev drifta ein netto på kr.28898,-, dvs. kr. 83,75 pr. m³.

I Bjørgemorka er det selt 15m³ på rot. Kr.50,- pr. m³.

Det er planta 3800 granplanter på det nye hogstfeltet, 30 daa, i Nordliteigen. I

Bjørgemorka vart hogstfeltet, 34 daa, fra 2012 markberedt hausten 2013.

Skogkulturkostnadene er dekt av skogfond. Det er innkome statsbidrag både på plantinga og det markberedte arealet.

Kommuneskogen har fått ny skogbruksplan i samband med områdetaksten i Ringebu i 2013. Kostnaden med denne er også dekt av skogfond. Det er innkome statsbidrag også på skogbruksplanen.

Kommuneskogbestyraren har dessutan vore engasjert i følgjande:

- Informasjonsmøte om skogbruksplan
- Årsmøte i Ringebu og Fåvang skogeigarlag
- Kontroll av skogkulturfelt
- Ettersyn av aktuelle skogsvegar i samband med vårvatn m.m.

DIVERSE

Brukarundersøking

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor, MGL, har fått i oppdrag frå representantskapet å gjennomføre ei brukarundersøking i 2013. Det har blitt jobba fram eit opplegg som vart gjennomført med start i juni.

Formålet med undersøkinga er å finne tilfredsheit med service, saksbehandling, tilgjengelegheit, informasjon og næringsutvikling. Det er eit verktøy for å gjøre MGL betre i framtida.

Oppsummering av resultata

Undersøkinga viser at det er stor tilfredsheit med:

- Service og saksbehandling
- Informasjonsbrosjyra
- Respekt og profesjonalitet ved MGL

Undersøkinga viser at det er forbedringspotensiale:

- Nettstaden, midtdalsbonden.no.
- Auke aktiviteten ut mot gardbrukarane, fagleg.

Undersøkinga viser at det er stor interesse for næringsutvikling.

Nokre kommentarar viser at det er avstand mellom kommentatorens forventning til MGL og den rolla som MGL fyller.

Oppfølging

MGL tar sikte på å jobbe meir med evaluering av undersøkinga, med tanke på å følgje opp dei forbedringsområda som har komme fram og å følgje områda, særleg næringsutvikling, som er foreslått prioritert.

Ein fornuftig tidshorisont er første halvår 2014, slik at eventuelle endringar kan innarbeidast i planar og budsjett for 2015.

Utan å vente på vidare behandling har ein gjort nokre grep.

1. Nettstaden midtdalsbonden.no vil bli oppdatert, arbeidet har starta opp.
2. Prosjektet «Midtdalsbonden inn i framtida» med prosjektleider i 80 % stilling jobber med landbruk og landbruksrelatert næringsutvikling i dei tre kommunane i Midtdalen.
3. Nye gardbrukarar vil få tilbod om ekstra oppfølging.

Kommentar

Nokre kommentarar viser at det er avstand mellom kommentatorens forventning til MGL og den rolla som MGL fyller.

Dette er ei oppsummering som det er riktig belyse litt ekstra. Dei siste ca 25 åra har det kommunale landbrukskontoret hatt som sin hovudoppgåve å forvalte særlover som er knytt til areal, miljø og landbruk. Her nemner vi berre produksjonstilskot i landbruket, dei ordningane utgjorde i 2012 ca 61 millionar kr for Ringebu og ca 46 millionar kr for Sør-Fron. I tillegg har kontoret oppgåve som førstelinjeteneste for Innovasjon Norge, tidlegare Landbruksbanken. Landbruksfaglege aktivitet og fagfelt er bevist fasa ut frå landbrukskontoret og overført til forsøksringene, nå Norsk Landbruksrådgjeving, og regnskapskontor. Dette skjedde gjennom nasjonal politikk før 1990. Forsøksringene blei satt i system og i 1985 blei det etablert ei nasjonal overbygning for forsøksringene, delvis finansiert gjennom jordbruksavtalen. Dei kommunale landbrukskontora skal forvalte lovgivinga, inkludert tilskottane. Kommentrane i brukarundersøkinga viser delvis at det er nokre personar som ønskjer at landbrukskontoret skal ha eit utadretta, fagleg fokus. Det blei valt bort for ca 25 år sidan, endring kan berre komme som ein følgje at beviste val.

Eit døme på eit slik bevist val er prosjektet «Midtdalsbonden inn i framtida,» det blei starta opp uavhengig av brukarundersøkinga. Bakgrunnen var at mange hadde ei oppfatning av at landbruksnæringa trong auka fokus og engasjement. Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal har finansiert prosjektet. Prosjektet ser nå ut til å vere eit fornuftig tiltak i forhold til ønsket om forsterka fokus på næringsutvikling, slik brukarundersøkinga viser.

Nytt prosjekt: Midtdalsbonden inn i framtida

Prosjektleder, Marthe Norbye Dybos, startet i 80 % stilling 1. mars. Formålet med prosjektet er å motivere og stimulere til økt matproduksjon og større aktivitet i landbruket i Midt-Gudbrandsdalen. Det er regionrådet for Midt-Gudbrandsdal, Fylkesmannen i Oppland og kommunene i Midt-Gudbrandsdalen som finansierer prosjektet, som startet opp etter ønske fra politikerne i regionen.

Kartlegging av ressurser hos gardbrukere og av hvilke behov landbruket i regionen har ble gjennomført de første månedene av prosjektet. Personlig kontakt med alle gardbrukere som søkte PT første gang i 2012 eller 2013, i tillegg har det vært kontakt med gardbrukere som har ønske om bistand på ulike måter fra prosjektet. Gjennom kontakt med gardbrukerne har det blitt tydeligere hvilke områder der det er ønsket med ekstra tiltak, og hvor det allerede er gode eksisterende tilbud.

Samarbeid med faglige bedrifter og organisasjoner har vært vesentlig for gjennomføring av tiltak rettet mot prosjektets hovedmål: økt produksjon av mat. Midler (til sammen kr 312 000) til konkrete tiltak er bevilget gjennom RULL (Rekruttering, Utdanning og Likestilling i Landbruket, Oppland Fylkeskommune), VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk) og Innovasjon Norge/Fylkesmannen i Oppland. Tiltakene er «Rekrutteringstiltak rettet mot elever i ungdomskolen og skogbruk», «Grovfôrkurs» for gardbrukere i Gudbrandsdalen, «Datakurs» for gardbrukere i Midt-Gudbrandsdalen og «Start Lokalmat» for potensielle produsenter av lokal mat i Midt-Gudbrandsdalen. Midlene dekker i utgiftene til tiltakene, slik at det er har vært gratis deltagelse – og god oppslutning.

Målet videre for prosjektet er å ha fokus på de store produksjonene; storfe (melk og kjøtt) og småfe (hovedsakelig sau), men også tiltak rettet mot andre grupper, f.eks: nye bønder, nettverk innen de mindre produksjonene, og generelle kompetansehevende tiltak er under planlegging.

Arbeidsrapport 2013 fra Fylkesmannen si regionstilling i Midt-Gudbrandsdal.

Fylkesmannen i Oppland har regionale stillingar i alle dei seks regionane i Oppland. Underteikna er tilsett i den regionale stillinga for Midt-Gudbrandsdalen, og har kontorplass ved MGL. Arbeidsoppgåvene er knytt til næringsutvikling i landbruket. I 2013 har eg arbeidd med følgjande:

- Koordinering av arbeidet til Primærnæringsutvalet i Midt-Gudbrandsdal. Utvalet er sett saman av seks representantar frå skogeigarlaga, småbrukarlaga og bondelaga i Midt-Gudbrandsdal, og vart oppretta i 2005 for blant anna å følgje opp *Handlingsplan for landbruket i Midt-Gudbrandsdal* og vere eit felles organ for landbruket.
- Deltatt i arbeidet med gjennomføring av prosjektet "Midtdalsbonden inn i framtida".
- Deltatt i arbeidet med kulturlandskaps- og bioenergiprojektet for Midtdalen.
- Oppdatering og ajourhald av nettstaden www.midtdalsbonden.no og utsending av nyheitsmeldingar til faste abonnentar.

MGL har eit godt miljø, både fagleg og sosialt, og eg set pris på å få vere del av dette miljøet!

Sør-Fron, 30. april 2014
Anne Berit Grasbakken
Fylkesmannen i Oppland

Kulturlandskaps- og bioenergiprojektet i Midt-Gudbrandsdal 2011-2014.

Det treårige kulturlandskaps- og bioenergiprojektet i Midt-Gudbrandsdal vart starta seinhausten 2011. Målet med projektet er å opne opp og ta i bruk delar av kulturlandskapet, både med tanke på beitebruk, jordbruksdrift, anna næring og rekreasjon. Der det er mogleg skal virket brukast til bioenergi. I 2013 vart det gjennomført maskinell rydding i alle tre kommunane, og totalt vart det rydda 4 800 m³ som går til bioenergi. Prosjekt har elles støtta tre tiltak som går på rydding av stigar, ein stig i kvar kommune. Det er lagt vekt på å gje støtte til stigar som er sentrumsnære og/eller mye brukt for å sikre at støtta kjem mange til nytte og gjev glede i mange år. Prosjektet har elles vore med å arrangere skogkveld med over 60 deltakarar saman med skogeigarlag.

Begge landbrukskontora deltek i styringsgruppa saman med representantar frå primærnæringsutvalet, reiselivet og anna næringsliv. Skogbrukssjef Geir Johan Groven på Nord-Fron er leiar i styringsgruppa. Fylkesmannen si regionstilling og Mjøsen Skog er samarbeidspartar. Prosjektet er finansiert med støtt frå Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal og tilskot frå BU-fondet. Dei som er interesserte i rydde langs jordekantar, vegar eller stigar, kan melde seg til landbrukskontoret.

196

Nøkkeltall

Nøkkeltall for jordbruket er vist i tabellen nedenfor:

JORDBRUKSSTATISTIKK pr.aug.13		
	Ringebu	Sør-Fron
Jordbruksareal, daa Note 1	46275 (46101)	36175 (36032)
Korn, daa	727 (1557)	3045 (3578)
Melkeku	1584 (1594)	1128 (1136)
Ammeku	601 (555)	573 (490)
Melkegeit	514 (503)	0 (0)
Ammegeit	27 (30)	29 (29)
Søyer	7948 (7631)	6777 (6411)
Purker	161 (156)	214 (208)
Høns	17071 (17090)	7537 (7500)
Søkere produksjonstilskudd	235 (239)	179 (175)
Beitedyr - storfe	4239 (4301)	3708 (3350)
Beitedyr – sau og geit	22841 (21905)	19288 (18259)

Kilde SLF PT 900 og PT910

Sør-Fron, 30. april 2013

John-Ludvik Dalseg
Landbrukssjef, Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor

Sør-Fron Ringebru

Midt Gudbrandsdal landbrukskontor

MGL-sak nr. 2/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

REGNSKAP MGL 2013

Vedlegg

1. Økonomisk oversikt drift 2013
2. Revisjonsberetning for 2013

Bakgrunn og utredning

Regnskapet omfatter ansvarsområdene; landbruksveiledning, kart, miljø- og utmark og landbruksstøtte. Ansvarsområdene; inn på tunet (avslutta), midtdalsbonden inn i framtida, rovvilt og viltfondene er finansiert fra andre kilder.

MGLs regnskap for 2013 er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 249 615,55. I og med at MGL's regnskap er integrert i Sør-Fron kommunes regnskap er dette mindreforbruket allerede avregnet og tilbakebetalt til eierkommuneene per 31.12.2013.

Sør-Fron kommune..... kr. 103 072,04

Ringebru kommune..... kr. 146 543,51

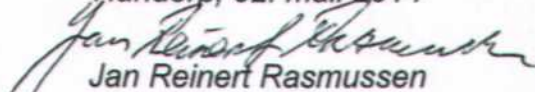
Dette er gjort slik for at MGLs regnskapsresultat ikke skal påvirke Sør-Fron kommunes regnskapsresultat.

Vedtak

Rådmannen i Sør-Fron kommune ber representantskapet om å gjøre slikt vedtak:

Regnskapet for Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor 2013 godkjennes med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 249 543,51 som er avregnet og tilbakeført til deltagerkommunene i regnskapsåret (Sør-Fron kommune kr. 103 072,04 og Ringebru kommune kr. 146 543,51). Regnskapet er avsluttet i balanse.

Hundorp, 02. mai 2014

Jan Reinert Rasmussen
rådmann i Sør-Fron kommune

John-Ludvik Dalseg
Landbrukssjef

Økonomisk oversikt - drift

1 SØR-FRON KOMMUNE - 2013 - Sum valgte ansvar

22.04.2014

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter	363.897,10	161.000,00	161.000,00	229.435,28
Overføringer med krav til motytelse	890.017,82	154.000,00	154.000,00	1.257.421,44
Rammetilskudd	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre statlige overføringer	716.910,00	0,00	0,00	524.283,40
Andre overføringer	3.069.000,00	3.069.000,00	3.069.000,00	2.584.500,00
Skatt på inntekt og formue	0,00	0,00	0,00	0,00
Eiendomsskatt	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	5.039.824,92	3.384.000,00	3.384.000,00	4.595.640,12
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	4.143.103,05	3.609.000,00	3.609.000,00	3.947.886,12
Sosiale utgifter	992.173,69	957.000,00	957.000,00	1.130.856,65
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	777.738,12	695.000,00	695.000,00	705.700,49
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	84.524,00	107.000,00	107.000,00	207.000,00
Overføringer	706.584,37	161.000,00	161.000,00	978.284,99
Avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	-2.128.917,38	-2.145.000,00	-2.145.000,00	-2.275.017,56
Sum driftsutgifter	4.575.205,85	3.384.000,00	3.384.000,00	4.694.710,69
Brutto driftsresultat	464.619,07	0,00	0,00	-99.070,57
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0,00	0,00	0,00	0,00
Motpost avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto driftsresultat	464.619,07	0,00	0,00	-99.070,57
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	1.214.336,16	0,00	0,00	1.352.805,42
Bruk av likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetninger	1.214.336,16	0,00	0,00	1.352.805,42
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne fond	1.678.955,23	0,00	0,00	1.253.734,85
Avsatt til likviditetsreserven	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetninger	1.678.955,23	0,00	0,00	1.253.734,85
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00

Tel: 95 76 70 00
Fax: 62 51 26 01
hamar@bdo.no
www.bdo.no

BDO AS
Mjøsanten, Stangeveien 111
Postboks 460
2304 Hamar
Revisornummer: 993 606 650

Til kommunestyret i
Sør-Fron kommune

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sør-Fron kommune som viser kr 193 547 288,38 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 13 288 100,03, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Sør-Fron kommune per 31. desember 2013 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 15. april 2014

BDO AS

Tollef Halvorsen
registrert revisor

MGL-sak nr. 3/14 - Representantskapsmøte 14. mai 2014

Brukerundersøking - orientering

Vedlegg

Brukarundersøking MGL

Bakgrunn

Representantskapet vedtok på møte 30. oktober 2012, at Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor, MGL, skal gjennomføre ei brukerundersøking i 2013.

1. *Det utføres en MGL-brukerundersøkelse i 2013*
2. *Kostnaden fordeles etter innbyggertall*
3. *Eventuelt behov for tilleggsbevilgning synliggjøres i egen sak i 2013*

Undersøkinga er gjennomført, slik det var planlagt, og rapporten er lagt fram for kommunestyrene i begge kommunane.

Det er ikkje behov for tilleggsbevilgning for å dekke kostnadane med undersøkinga.

Oppsummering

Undersøkinga viser at det er stor tilfredsheit med:

- Service og saksbehandling
- Informasjonsbrosjyra
- Respekt og profesjonalitet ved MGL

Undersøkinga viser at det er forbettringspotensiale:

- Nettstaden, midtdalsbonden.no.
- Auke aktiviteten ut mot gardbrukarane, fagleg.

Undersøkinga viser at det er stor interesse for næringsutvikling.

Forslag til oppfølging

Følgje opp dei forbettringsområda som har komme fram og å følgje opp områda, særleg næringsutvikling, som er foreslått prioritert.

- a. Nettstaden midtdalsbonden.no vil bli oppdatert, arbeidet har starta opp.
- b. Auke aktiviteten, fagleg aktivitet, ut mot gardbrukarane.
- c. Nye gardbrukarar vil få tilbod om ekstra oppfølging via prosjektet.

MGL har ei fast bemanning med 7,3 årsverk, den er dimensjonert for å løse dei oppgavane ein har tildelt. Det er lov- og forskriftspålagte oppgaver som ein må prioritere. Rapporten kommenterer denne situasjonen, landbrukskontoret er reindyrka som eit forvaltningsorgan, mens reine faglege oppgaver er flytta ut til regnskapskontor og landbruksrådgjevinga, tidlegare forsøksringen. Næringsutvikling innan landbruk er imidlertid i ei særstilling. Markedet, med gardbrukarar og finansinstitusjonar, har interesse her, og samfunnet har også ein spesiell interesse her. Landbruket driv med matproduksjon, og det er fundamentalt for samfunnet. Det er ein viktig drivkraft for at også offentlege organ bør spille ei rolle her. Innovasjon Norge er ein slik institusjon, men dei har ikkje eige apparat lokalt i kommunane. Det er landbrukskontoret som fyller den oppgaven.

Landbrukssjefen starta i denne jobben i september 2008, og oppfatta allerede etter nokre månader at det var behov for ein tiltakskonsulent / næringskonsulent som jobba med utviklingsarbeid med landbruksnæringa. Tilbakemeldingane i brukarundersøkinga støtter opp om denne verkelegheitsforståinga. Det må vere ei stilling som ikkje er knytt opp til forvaltningsoppgaver. I dag har vi ei prosjektstillinga som fyller opp desse oppgavene for alle tre kommunane i Midtdalen. Prosjektstillinga er vesentleg i det utadretta arbeidet som blir etterlyst i brukarundersøkinga, og som landbrukskontoret ønsker å gje. Jamfør pkt a-c ovanfor.

Dei skisserte punkta er slik at a. nettstaden, vil bli oppdatert ved ein auka innsats ein periode nå. Så kan ei rekne med at for ein periode på nokre år blir det i hovudsak drift, før det igjen melder seg behov for ei hovedoppdatering igjen. Arbeidsbehovet vil altså ha ein topp i 2014, for så å falle tilbake på ordinær drift.

Dei to neste punkta, b. auka fagleg aktivitet, næringsutvikling, og c. oppfølging av nye gardbrukarar er begge av ein slik art at dei krev kontinuerleg arbeid. Det kjem heile tida til nye gardbrukarar og dermed er det behov for oppfølging. Også godt etablerte gardbrukarar kan ha interesse og behov for oppdatering på nokre felt.

For å auke aktiviteten, fagleg aktivitet, ut mot gardbrukarane i Midt-Gudbrandal har ein satt i gang prosjektet «Midtdalsbonden inn i framtida.» Her er det prosjektleder i 80 % stilling som jobber med landbruk og landbruksrelatert næringsutvikling i dei tre kommunane i Midtdalen. Prosjektet er ikkje ein del av brukarundersøkinga, men det passar godt inn som eit aktuelt svar på ei aktuell problemstilling.

Utadretta arbeid i eit slikt omfang forutsetter at ein konkret ressurs er dedikert til det formålet, slik vi nå har det med prosjektet «Midtdalsbonden inn i framtida.»

Spesielt for Sør-Fron:

Gjennom brukarundersøkinga og andre tilbakemeldingar kjem det fram ønske om at Sør-Fron kommune skal ha eit fond med midlar til å støtte landbruksnæringa. Nabo kommunane har det, Nord-fron har eit eige landbruksfond og Ringeby har utviklingsfondet. I Ringeby er det skissert klare reglar for å støtte desse temaene: Nydyrking, kjøp av mjølkekvote, grøfting og rydding av beite. Fondet i Nord-Fron er meir ope i sin inngang. Det er imidlertid tydeleg for garbrukarar i Sør-Fron at kommunen ikkje har slikt lokalt fond.

Regnskapet for MGL i 2013 er gjort opp med eit mindreforbruk, kr 103 072,04 er ført tilbake til kommunen. Landbrukssjefen foreslår at også Sør-Fron kommune opprettar eit «Landbruksfond» og sett mindreforbruket frå 2013 inn der som første bidrag.

Forslag

Rådmannen i Sør-Fron legger fram saka med slikt forslag til vedtak.

Representantskapet tek orienteringa til etterretning.

Hundorp, 02. mai 2014

Jan Reinert Rasmussen
rådmann i Sør-Fron kommune

John-Ludvik Dalseg
landbrukssjef

Brukarundersøking MGL

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor, MGL, har fått i oppdrag frå representantskapet å gjennomføre ei brukarundersøking i 2013. Det har blitt jobba fram eit opplegg som vart gjennomført med start i juni.

Formålet med undersøkinga er å finne tilfredsheit med service, saksbehandling, tilgjengelegheit, informasjon og næringsutvikling. Det er eit verktøy for å gjøre MGL betre i framtida.

Oppsummering av resultata

Undersøkinga viser at det er stor tilfredsheit med:

- Service og saksbehandling
- Informasjonsbrosjyra
- Respekt og profesjonalitet ved MGL

Undersøkinga viser at det er forbetningspotensiale:

- Nettstaden, midtdalsbonden.no.
- Auke aktiviteten ut mot gardbrukarane, fagleg.

Undersøkinga viser at det er stor interesse for næringsutvikling.

Nokre kommentarar viser at det er avstand mellom kommentatorens forventning til MGL og den rolla som MGL fyller.

Oppfølging

MGL tar sikte på å jobbe meir med evaluering av undersøkinga, med tanke på å følgje opp dei forbetningsområda som har komme fram og å følgje områda, særleg næringsutvikling, som er foreslått prioritert.

Ein fornuftig tidshorisont er første halvår 2014, slik at eventuelle endringar kan innarbeidast i planar og budsjett for 2015.

Utan å vente på vidare behandling har ein gjort nokre grep.

1. Nettstaden midtdalsbonden.no vil bli oppdatert, arbeidet har starta opp.
2. Prosjektet «Midtdalsbonden inn i framtida» med prosjektleider i 80 % stilling jobber med landbruk og landbruksrelatert næringsutvikling i dei tre kommunane i Midtdalen.
3. Nye gardbrukarar vil få tilbod om ekstra oppfølging.

Kommentar

Nokre kommentarar viser at det er avstand mellom kommentatorens forventning til MGL og den rolla som MGL fyller.

Dette er ei oppsummering som det er riktig belyse litt ekstra. Dei siste ca 25 åra har det kommunale landbrukskontoret hatt som sin hovudoppgåve å forvalte særlover som er knytt til areal, miljø og landbruk. Her nemner vi berre produksjonstilskot i landbruket, dei ordningane utgjorde i 2012 ca 61 millionar kr for Ringebu og ca 46 millionar kr for Sør-Fron. I tillegg har kontoret oppgåve som førstelinjeteneste for

Innovasjon Norge, tidlegare Landbruksbanken. Landbruksfaglege aktivitet og fagfelt er bevist fasa ut frå landbrukskontoret og overført til forsøksringene, nå Norsk Landbruksrådgjeving, og regnskapskontor. Dette skjedde gjennom nasjonal politikk før 1990. Forsøksringene blei satt i system og i 1985 blei det etablert ei nasjonal overbygning for forsøksringene, delvis finansiert gjennom jordbruksavtalen. Dei kommunale landbrukskontora skal forvalte lovgivinga, inkludert tilskottane. Kommentaraane i brukarundersøkinga viser delvis at det er nokre personar som ønskjer at landbrukskontoret skal ha eit utadretta, fagleg fokus. Det blei valt bort for ca 25 år sidan, endring kan berre komme som ein følgje at beviste val.

Eit døme på eit slik bevist val er prosjektet «Midtdalsbonden inn i framtida,» det blei starta opp uavhengig av brukarundersøkinga. Bakgrunnen var at mange hadde ei oppfatning av at landbruksnæringa trong auka fokus og engasjement. Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal har finansiert prosjektet. Prosjektet ser nå ut til å vere eit fornuftig tiltak i forhold til ønsket om forsterka fokus på næringsutvikling, slik brukarundersøkinga viser.

Gjennomføring av undersøkinga

I første omgang, trinn 1, vart det gjennomført ei elektronisk undersøking, den var sendt til alle gardbrukarar i begge kommunane, Sør-Fron og Ringeby. Ein ønskjer å gå breitt ut for å få tilbakemeldingar frå ulike hold. I trinn 2 blir dei organisasjonane som er nemnt nedanfor, kontakta og bedt om å komme med tilbakemelding, meir i form av ein tekst. "Kva fungerer bra og kva fungerer dårleg, behov for nye tenester," er spørsmål som vart stillt.

Organisasjonar, ca 35: Bondelag, bonde- og småbrukarlag, skogeigarlag, grunneigarlag/jaktområdar, beitelag, sau og geit, jeger og fiskeforening og fjellstyra.

I trinn 3 vart fylkesmannen og Oppland fylkeskommune stilt dei same spørsmåla. Resultata frå svara frå gardbrukarane og frå organisasjonar og fylkesnivået blir summert opp og sendt til politiske utval i begge kommunane. Det kan danne grunnlag for ei politisk behandling.

Den første delen av undersøkinga vart gjennomført sommaren 2013, utsending i juni og med påminning på sms i august. Det blei sendt ut ca 330 e-postar og ca 70 brev med undersøkinga. Innan svarfristen 20.08.2013 kom det inn 176 svar. august 2013

Trinn 1 Frå gardbrukarane

Denne vart gjennomført i hovudsak som ein elektronisk undersøking.

Spørsmål var:

Når var du sist i kontakt med MGL?	4
Er det nokon spesiell årsak til at du ikkje har vore i kontakt med MGL i løpet av dei siste to åra?	4
Kommune	4
Alder	4
Kjønn	4
Kva for teneste(r) har du nytta:	5
Er det tenester du saknar?	5
☐ OM SERVICE OG SAKSBEHANDLING	6
Kommenter gjerne svara dine:	6
Korleis foretrekkjer du å hente inn informasjon frå MGL som du treng til drift av ditt føretak/din eigedom?	7
Har du kommentarar vedr informasjonskanalane – ris eller ros?	7
☒ HAR INFORMASJONEN UT FRÅ MGL GOD KVALITET?	8
Innhaldet i informasjonsbrosjyre frå MGL	8
Innhaldet i nettstaden www.midtdalsbonden.no	8
Forslag til forbetringar	8
☐ NÆRINGSUTVIKLING - GRAD AV VIKTIGHEIT	9
.....at MGL arbeider aktivt med næringsutvikling innan tradisjonelt landbruk	9
.....at MGL arbeider aktivt med næringsutvikling innan tilleggsnæringar til tradisjonelt landbruk	9
Kommenter gjerne svara dine:	9
☐ OM MGL	11
Eg blir behandla med respekt og teken på alvor ved MGL	11
Eg snakkar positivt om MGL til andre	11
Eg opplever MGL som ein profesjonell instans/samarbeidspartnar	11
Alt i alt er eg nøgd med Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor	11
Har du forslag til forbetringsområder for MGL – skriv dem her:	11

Når var du sist i kontakt med MGL?

I løpet av dei siste 12 månadene	170	96,6%
I løpet av dei siste to åra	5	2,8%
Ikkje hatt kontakt i løpet av dei siste to åra	1	0,6%

Er det nokon spesiell årsak til at du ikkje har vore i kontakt med MGL i løpet av dei siste to åra?

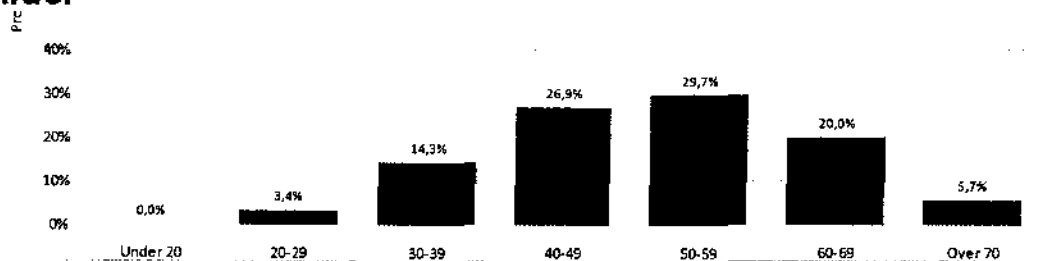
(ingen svar)

Kommune

Sør-		
Fron	68	38,9%
Ringebu	107	61,1%
N	175	

(ein som ikkje har svart)

Alder

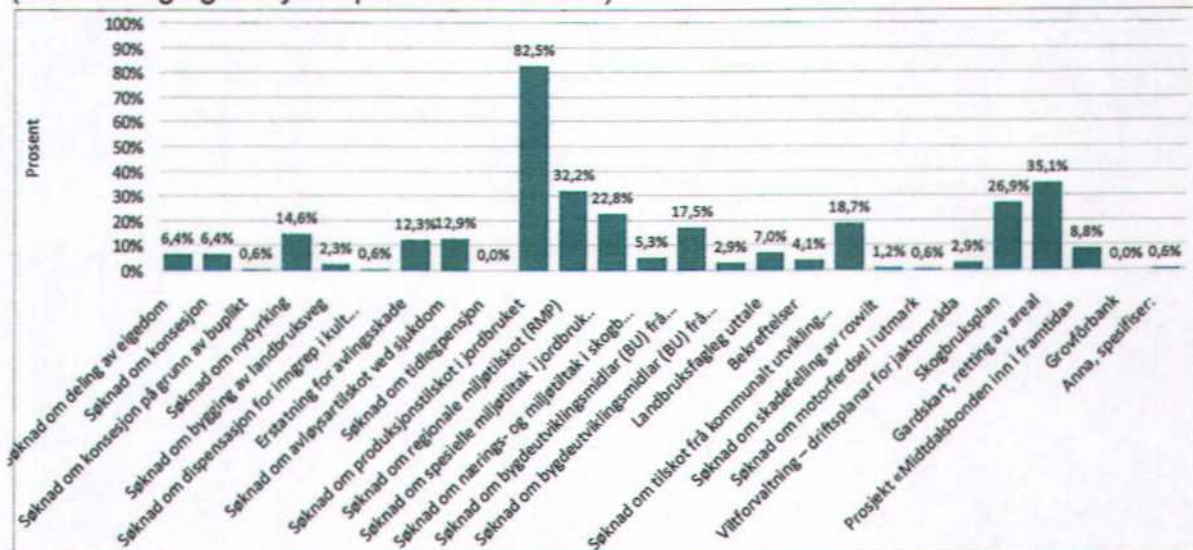

Kjønn

Kvinne	25	14,3%
Mann	150	85,7%
N	175	

Kva for teneste(r) har du nytta:

(Det er mogleg å krysse på fleire alternativ)

Anna: Forespørsel om å bruke fjøset på setra til anneks

Er det tenester du saknar?

- Landbrukskontorer skulle ha mere innvirkning i prosesser rund salg og kjøp av gårdsbruk.
- Hvordan utnytte gården, når du ikke driver aktivt dyrehold? Føler at vi som ikke driver med dyr, mer eller mindre presses til å nesten leie bort jord gratis. Dere må lage et system som ivaretar eiers interesser vi er ikke "fritt villt". Vi har fremdeles like mange hus å vedlikeholde, så vi må kunne tene på jorda vår, selv om vi lar andre bruke arealene våre midlertidig. Det samme gjelder gjæder som skal vedlikeholdes. Det må være slik at vi får minimum tilsvarende sum i leie både for eng og beite som det tilskuddet lyder på. Ellers blir det som i Sverige der store fine jorder ligger brakk. Jeg er ikke interessert i å ha andre til å benytte mine arealer om jeg ikke beholder tilskuddet selv! Det kommer nye generasjoner til å overta. Eiendommen trenger inntektene det blir feil at grådige naboer gis fordeler som gjør at de presser prisene ned. Dette gjør at ferre bruk er i en slik stand at noen vil overta dem.
Det må være nok at jord og beite er i bruk for selv å kunne søke på tilskuddet, det gir oss bedre mulighet til å ivareta gårdens interesser. En god leiepris gir inspirasjon til vedlikehold av hele eiendommen.
Savner tjenesten for eiere og god rådgiving for å bevare inntektene på gården.
- nydyrkingstilskot og tilskot til grøfting i sør-fron
- Landbrukskontoret må på banen og kontrollere bruken av jorda det er mange fiktive utleie ordninger , og mye jord i dårleg hevd særlig når det gjelder vedlikehold av gjerder. Dette burde vært det gjort noe med. Det blir urettferdig når folk sitter og tar ut 6 sifra beløp i tillskudd uten at nesten er avling eller gjerder på eiendommen.

OM SERVICE OG SAKSBEHANDLING

	Antall					Gj.snitt			
	Heilt ueinlig 1	2	3	4	5	Heilt einig 6	Inga meinning		
Det er lett å komme i kontakt med aktuell saksbehandlar pr telefon	4	2	11	27	54	63	14	4,95	175
Eg er nøgd med tida det tar frå eg sender ein e-post til saksbehandlar til eg får svar	1	0	12	11	41	32	78	4,93	175
Eg opplever det som enkelt å avtale tid for besøk	2	2	5	13	51	78	24	5,27	175
Eg er nøgd med opningstida hos MGL (man-fre, 08-15.30)	3	1	11	15	41	90	14	5,24	175
Saksbehandlinga ved MGL har god kvalitet i forhold til gjeldande lover og reglar	4	4	13	18	54	46	36	4,81	175
Fagkompetansen ved MGL held eit høgt nivå	2	8	15	27	49	42	32	4,67	175
Alt i alt er eg godt nøgd med servicen og saksbehandlinga hos MGL	4	6	14	19	54	73	5	4,95	175

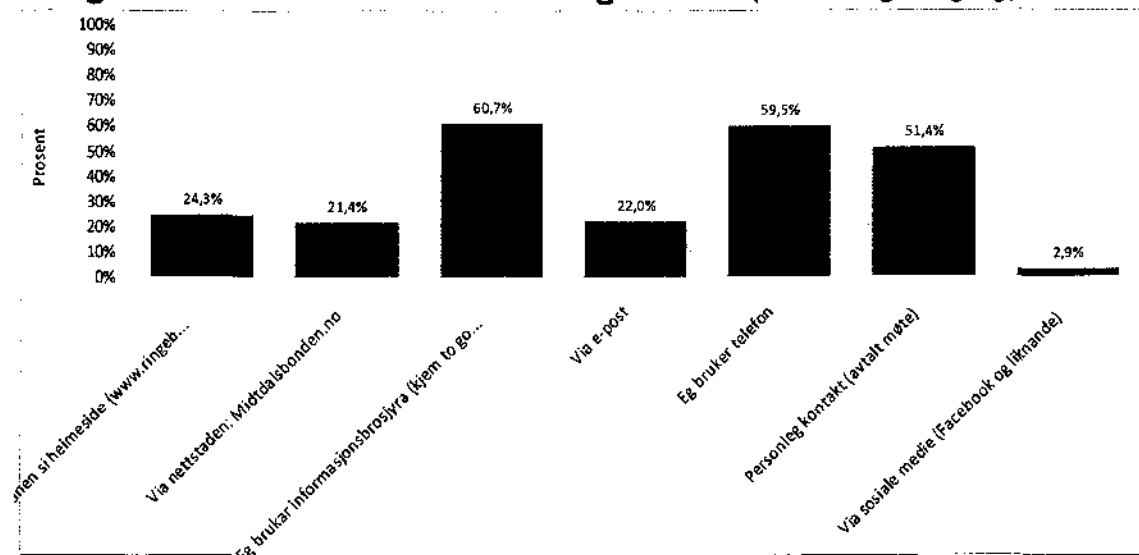
	Prosent					Gj.snitt			N
	Heilt ueinlig 1	2	3	4	5	Heilt einig 6	Inga meinning		
Det er lett å komme i kontakt med aktuell saksbehandlar pr telefon	2,3%	1,1 %	6,3 %	15,4 %	30,9 %	36,0 %	8,0%	4,95	175
Eg er nøgd med tida det tar frå eg sender ein e-post til saksbehandlar til eg får svar	0,6%	0,0 %	6,9 %	6,3%	23,4 %	18,3 %	44,6%	4,93	175
Eg opplever det som enkelt å avtale tid for besøk	1,1%	1,1 %	2,9 %	7,4%	29,1 %	44,6 %	13,7%	5,27	175
Eg er nøgd med opningstida hos MGL (man-fre, 08-15.30)	1,7%	0,6 %	6,3 %	8,6%	23,4 %	51,4 %	8,0%	5,24	175
Saksbehandlinga ved MGL har god kvalitet i forhold til gjeldande lover og reglar	2,3%	2,3 %	7,4 %	10,3 %	30,9 %	26,3 %	20,6%	4,81	175
Fagkompetansen ved MGL held eit høgt nivå	1,1%	4,6 %	8,6 %	15,4 %	28,0 %	24,0 %	18,3%	4,67	175
Alt i alt er eg godt nøgd med servicen og saksbehandlinga hos MGL	2,3%	3,4 %	8,0 %	10,9 %	30,9 %	41,7 %	2,9%	4,95	175

Svaralternativ med høyest svarandel markert med gult

Kommenter gjerne svara dine: (Redigert og anonymisert)

- Positive og hjelpsame saksbehandlere. Kontoret kunne truleg vore meire offensive ut mot oss gardbrukere (oppsøkende?). Tenker da først og fremst på tiltak som kan være riktig (lønnsomt) å gjøre på de respektive bruk. Så som tilskudd(økonomisk støtte). Kan være vanskelig å følge med og få tak i det en rettmessig har krav på. (Viktig å dra mest mulig verdier inn til bygdene). Dette krever trolig større bemanning på kontoret.
- Saksbehandlerene er veldig spesialiserte, hvis denne ikke er inne er det vanskelig å få riktige svar/kvalifisert hjelp.
- Opplever ensidig kontoret som fylkesmannens forlengede arm, det mangler mye på å være bondens forlengede arm.
- Dårlig oppfølging i flere tilfeller om melding om utslipp fra gjødselslager.
- Dere yter god service og kan tingene deres.

Korleis foretrekkjer du å hente inn informasjon frå MGL som du treng til drift av ditt føretak/din eigedom? (fleire valg mogleg)

Har du kommentarar vedr informasjonskanalane – ris eller ros?

Tar alltid telefon god service.

Brosjyra på papir er fortsatt viktigaste informasjonskanal

Informasjonsbrosjyra er bra!

De er gode. Det er opp til oss brukere å benytte oss av mulighetene og be om hjelp/rådgivning.

Bra brosjyre

Er ikke og skal ikke på facebook, så fore trekker papir og personlig kontakt evt e-post

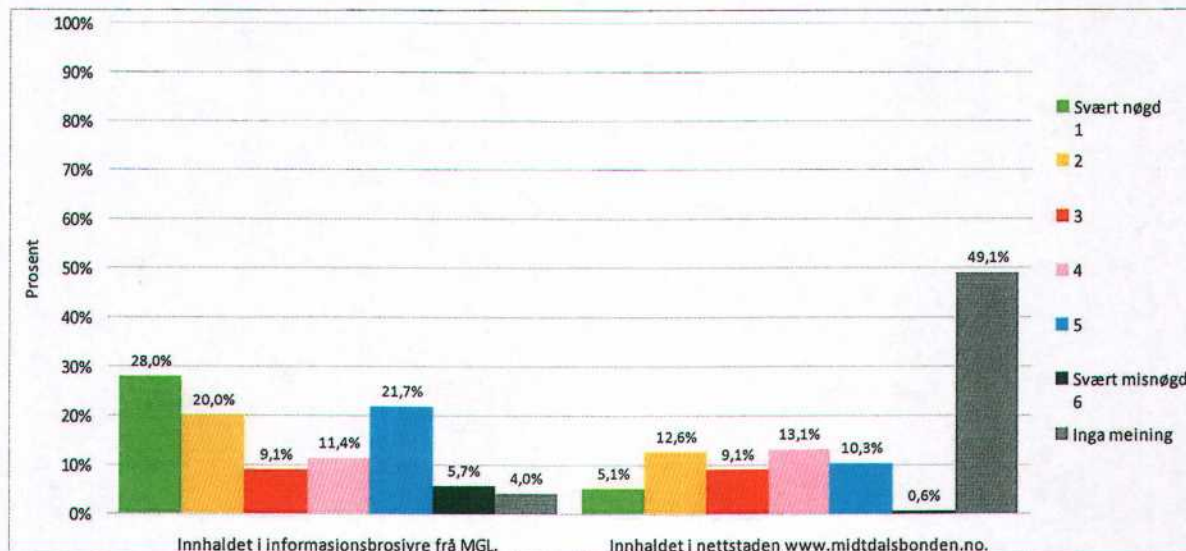
Informasjonsbrosjyra kommer ofte ut etter at innhodet er aktuelt!

HAR INFORMASJONEN UT FRÅ MGL GOD KVALITET?

Innhaldet i informasjonsbrosjyre frå MGL

Innhaldet i nettstaden www.midtdalsbonden.no

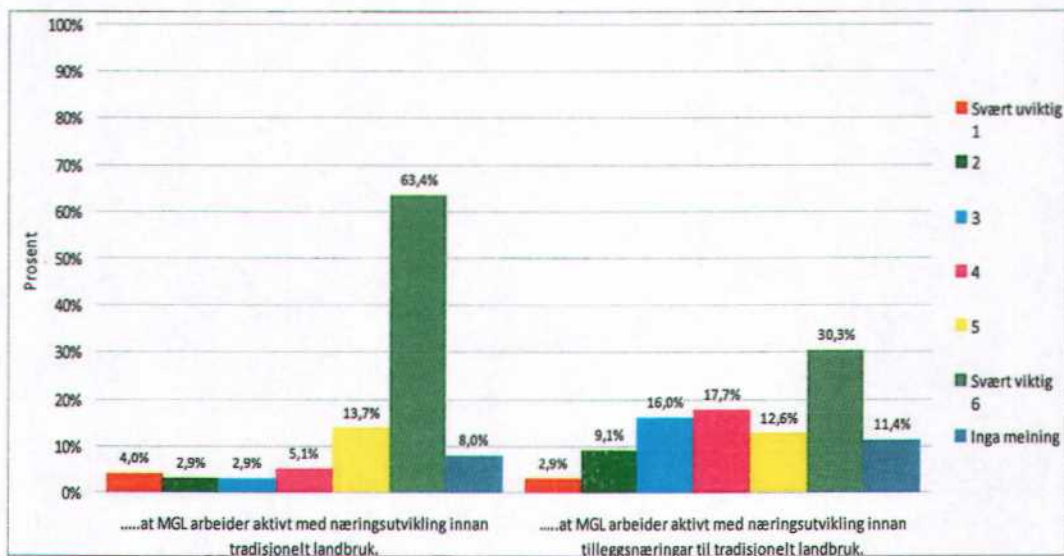
Forslag til forbetringar

- Fint med utsending av varsel når det blir lagt ut noe nytt. Via sms eller facebook.
- Unaturlig at nyeste orientering om tilskudd ligger bakerst på midtdalsbonden.
- www.midtdalsbonden.no er flott for nyheter på framsida, men vanskelig å finne ting ved å navigere i web-sida. Info kunne definitivt vært bedre strukturert og presentert.
- 23 av 24 side omhandler tilskudd! Deprimerende lesestoff. Skriv heller om muligheter/næringsutvikling og vekst/inntjening.
- Kommer litt seint om våren.

NÆRINGSUTVIKLING - GRAD AV VIKTIGHEIT

.....at MGL arbeider aktivt med næringsutvikling innan tradisjonelt landbruk

.....at MGL arbeider aktivt med næringsutvikling innan tilleggsnæringar til tradisjonelt landbruk

Kommentar gjerne svare dine:

- Her har dere en jobb og gjøre. Dere burde være mere offensive til fagmøter/ informasjon om muligheter, marked og framtidsutsikter for særlig yngre generasjon- alt for mange landbrukseiendommer som er drive verdige bruk burde tilfalle yngre som virkelig har interesse og ikke som tilleggsgard til første og beste. Gå hardere inn for at aktive bruk heller får kjøpt nærliggende mark hvis bruket ikke er driveverdig i stede for tilleggsjord til stordrifter, det utradrerer kunn til slutt bygdenorge
- Kompetent rådgiving er viktig. Kompetent rådgiving går ut på hvordan den enkelte bonde kan få mest mulig ut av sin drift. Tilskuddsplanlegging inngår i dette oppdraget og her bør MGL bli mer offensiv og mer orientert mot den enkelte bruker. Hva lønner seg for meg!! Hva lønner seg for oss som i vårt område. Hvordan kan tilskuddordningene stimulere til utvikling og drift.
- Viktig og støtte opp om dei få som driver med landbruk. Der dei yngre tviler på framtida i dette yrke.
- Landbrukskontoret kan bli mye mere aktive og utadretta mot brukerne.for å prøve og inspirere og komme med nye ting, ikke bare være et servicekontor
- Etter å ha kjørt med "husdyr/jordbruksbriller" fra Lofoten til midtgudbrandsdal på 4 dager månedskiftet juni/juli har jeg nesten ikke sett bedre forutsetninger for å drive tradisjonelt landbruk enn i midtdalskommunene! (med et par "lignenede tilfeller" i trønderlag)
- At kontoret har ei positiv holdning vil smitte over på brukerne, slik at de føler seg verdsatt.
- Første prioritet må vera at det landbruket som er i bygda blir styrka og at midler dratt inn i landbruket, og her må nok dere bli betre. Ikke alle kan drive med tilleggsnæring så la de som klarer å holde på, få styrke og backup for å levere

- Det er viktig at de som driver tradisjonelt landbruk sikrer seg en god inntekt ved god drift både med og uten tilleggsnæringer. Dette er også viktig for de som leier ut jorda si til andre bønder, da dette er med å biddra til en mulighet for å betale en anstendig leie.
- MGL må prioritere tradisjonelt landbruk - ingen andre gjør den jobben.
- lite aktiv i arb. med ny E-6
- Siden det alltid er spørsmål om prioriteringer, mener jeg MGL bør fokusere på tradisjonelt landbruk, tilleggsnæringer bør dekkes hvis det finnes ressurser utover dette.
- Viktig, men jordbruk/dyrehald/matprod. må ligge i botn.

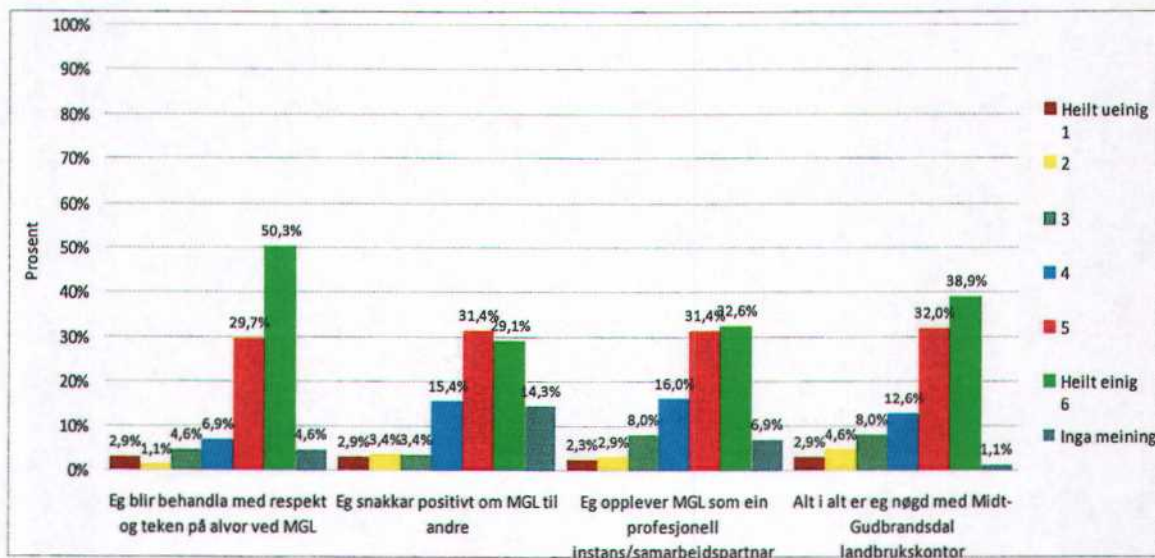
OM MGL

Eg blir behandla med respekt og teken på alvor ved MGL

Eg snakkar positivt om MGL til andre

Eg opplever MGL som ein profesjonell instans/samarbeidspartnar

Alt i alt er eg nøgd med Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor

Har du forslag til forbettringsområder for MGL – skriv dem her:

- Jeg er fornøyd med kontoret, men det skader ikke med mer aktiv rådgiving, flere gårdsbesøk og større engasjement for innovasjon og utvikling. Kontoret blir nok oppfattet som en del av det grå offentlige byråkrati. Her kan det være et grep å skille funksjonene tydeligere, men det er ikke enkelt.
- Jeg er fornøyd med Midt-Gudbrandsdal Landbrukskontor, med ikke fornøyd med at plassering ikke er i min bosteds kommune.
- Jeg tok over (begynte å forpakte garden hjemme) ved nyttår for et og et halvt år siden. Har siden den gang kun vært i kontakt med MGL når jeg selv har tatt det, utenom informasjons brosjyren jeg fikk. Dette er altfor dårlig. MGL burde personlig tatt kontakt via telefon og gjerne også et møte med nye brukere hvor de kan treffe dem og få høre litt om framtidige planer og tanker rundt landbruket og driften framover. Og i neste omgang vært med å hjulpet nye brukere med utfylling av den første søknaden om produksjonstilskudd og evt. andre søknader. I det hele tatt vært mye mer pågående ovenfor nye brukere.
- MGL kunne gjerne vere meire aktive som pådrivere og ambassadører for landbruket. Blir litt mye fokus på tilsyn og regelforvaltning.
- Nyheter kan legges ut på facebook el.
- Skap et positivt miljø!
- Komme på forskudd i behandlinger og få mest mulig midler inn i landbruket, koster lite å bruke noen timer på dette å finne ut hva vi kan få i forhold til hva vi

ikke får ved å være passive. Dere er et serviceorgan mellom gardbrukere og staten og ikke statens forlengede arm som det er sagt

- Ansatte må være oppdatert og skolert på søknad skjemaer . En må føle seg velkommen . Mener at kontoret skal hjelpe gardbrukerne , mange føler det motsatte .
- Kontor i Ringeby
- Var alt for passive etter flommen i 2011, noe bedre nå, men fortsatt rom for bedre oppfølging hos de som er rammet av flom og eller avlingsskade.
- MGL bør arbeide med næringsutvikling. Hjelpe til og veilede gardbrukere til å bruke ressursene som er på gardene. Ha mindre fokus på å formidle kunnskap om alle mulige tilskuddsordninger. Bruke heller tiden offensivt/kreativt på å skape og utvikle næringer på gårdene. Mange gardbrukere har muligheten til dette, men tar ikke tak i mulighetene. Her kan MGL være en pådriver/inspirator.
- dyrkingstilskudd i Sør-Fron
- Tilleggsnæring: opplæringsproduksjon omkring kulturlandskap, histori bør være et naturlig satsingsområde for S-Fron har eit kult.landskap av nasjonal verdi.

Trinn 2 Lokale organisasjonar

Frå dei lokale organisasjonane fekk vi nokre få svar, og etter ein runde med telefonpåminning fekk vi inn noko meir. I alt har 8 lokale organisasjonar meldt tilbake. For å få eit godt bilde av svara tar vi her med tilbakemeldinga frå Fåvang bondelag. Teksten frå dei er i kursiv.

Styret i Fåvang Bondelag har behandlet dette som sak på styremøte den 12.9.2013, og under følger våre tilbakemeldinger på punktene som det er bedt om svar på.

Kva fungerer bra ved MGL.

- *Når det gjelder service og saksbehandling er MGL tilgjengelige og svarer på henvendelser. Dersom det ikke er rett person som treffes blir man vist videre. Vi opplever også å få svar på våre spørsmål og henvendelser, men at dette kan være personavhengig.*
- *Informasjonsbrosjyren som MGL distribuerer, "Nytt fra MGL", er bra.*
- *Det er bra at informasjonen er samlet og kan nås via nettet. Informasjonen på web-siden "Midtdalsbonden" er bra og jevnlig oppdatert. Det er likevel rom for forbedringer av løsningen for bla. å gjøre det lettere å finne fram. Dette er også er kommentert i brukerundersøkelsen. Tips her er bedre strukturert informasjon, bedre navigering, søkemuligheter.*
- *Skogbruksrådgivningen er ikke nevnt spesielt i tilbakemeldingene, men vi synes at denne er bra. Det gjelder kunnskap, kompetanse, informasjon og behandling av skogfond, befaringer og andre type henvendelser.*

Kva fungerer dårlig ved MGL.

- *MGL er lite synlige, og vi merker lite til dere. MGL må kontaktes og etterspørres. Det viktigste området for forbedring er at MGL må ta en mer proaktiv, oppsøkende og synlig rolle. Svar fra brukerundersøkelsen peker også dette og vi støtter fullt ut tilbakemeldingene om et landbrukskontor som bidrar i fagmøter, gir informasjon om de muligheter som finnes, driver utadrettet virksomhet og inspirerer.*

- *Virksomheten til MGL oppfattes som mye kontroll. MGL må ikke miste av syne at landbruket er selve forutsetningen for virksomheten. Det må arbeides aktivt ut mot alle med dette som utgangspunkt og med en positiv og løsningsorientert holdning.*
- *MGL oppleves som helt fraværende i rovdysaken, og vi mener at MGL må bistå og være aktive, støtte og bidra på dette området.*

Behov for nye tjenester ved MGL.

- *Ekstra rådgivning og oppfølging til nye bønder. Dette gjelder bla. informasjon om de tjenester som dere har, informasjon om tilskuddsordninger, regelverk, utnytting av de ressurser med mer. Svar i undersøkelsen gir også klar tilbakemelding på at det er behov for et slik opplegg.*
- *Arrangere og bidra til kursing i spesielle tema, som f.eks. grøfting, HMS, skog, miljø og regelverk.*
- *Tilrettelegge opplegg/samlinger for potensielle nye brukere/bønder..*

Brukerundersøkelsen er et positivt tiltak og vi håper med dette at våre innspill kan være nyttige i arbeidet med å gjøre MGL bedre i framtida. Som "storforbruker" av MGL bidrar Fåvang Bondelag gjerne i den videre prosessen dersom det er ønskelig å utdype våre tilbakemeldinger eller komme med forslag til aktuelle konkrete tiltak.

Trinn 3 Fylkesnivået

Oppland fylkeskommune og fylkesmannen i Oppland fekk brev frå MGL, der vi ba om tilbakemelding. Konkrete spørsmål her er:

Kva fungere bra ved MGL?

Kva fungerer dårleg ved MGL?

Vurder den faglege kvaliteten.

Frå fylkesmannen i Oppland fekk vi dette svaret, det er eit resultat av ein prosess internt hos fylkemannen, fylkesmannen ivaretar både miljø og landbruksspørsmål.

Brukarundersøking MGL

Det er stilt tre spørsmål i brevet. Vi har svara på spørsmåla sett i lys av korleis Fylkesmannen opplev service og tilgjengelegheit, og korleis vi opplev sakshandsaming på næringsutvikling og miljø ved MGL. Vi har ikkje gjort ei kvantitativ vurdering eller gjennomført nokon form for kontroll som grunnlag for å svare. Sjå spørsmål og svar under:

Spørsmål 1: Kva fungerer bra ved MGL?

Svar:

- a. Fylkesmannen har inntrykk av at MGL held fristar for innleveringar/registreringar.
- b. Kontoret gjev attendemelding på spørsmål og tek sjølv opp problemstillingar når det er noko.
- c. Sakshandsaminga er ryddig.
- d. MGL er tilgjengelege, det vil seie at det er stort sett lett å få svar på telefon.
- e. MGL er aktive innan næringsutvikling og har dei siste åra sett i gang fleire næringsutviklingsprosjekt.

Spørsmål 2: Kva fungerer dårleg ved MGL?

Svar:

- a. Det kan vere vanskeleg å finne fram til rette person for nokre saksfelt om ein ikkje veit det frå før.
- b. Nettsida burde ha oppdatert informasjon om sakshandsamarane og deira tilhøyrande saksfelt. Gjerne òg med bilete.
- c. Nettsida burde ha oversikt over kontaktperson for kvart einskild tema/saksfelt, t.d. avlingsskade, grøfting, produksjonstilskot etc.
- d. Det er færre søknader om SMIL-midlar enn ein kunne forvente i forhold til samanliknbare kommunar. Kva er årsaken? Er det manglande kapasitet til å informere og vere pådrivar? Vi ser at det blir skrivne følgjebrev til saldokort, og det er ikkje naudsynt, så her kan det vere tid å spare.

Spørsmål 3: Vurder den faglege kvaliteten.

Svar:

- a. Det verkar som det er god fagleg kvalitet og innsikt hjå sakshandsamarane innanfor saksfelte næringsutvikling og miljø.

Fylkesmannen meiner det er viktig å arbeide med utvikling og forbetring av tenestene i kommunane, og ser det som positivt at MGL gjennomfører ei brukarundersøking. Vi ønskjer lykke til med oppfølging av brukarundersøkinga!

Kommentar

Fylkesmannen peikar på at våre to kommunar har færre søknader om SMIL, spesielle miljøtiltak i landbruket, enn det er i samanliknbare kommunar. Denne tildelinga er eit samvirke mellom aktivitet dei siste åra og årets søknadsmengde. Denne ordninga skal reviderast i 2014, det kan da ligge muleheit til å endre innretninga i vårt område, slik at eigarar av landbrukseigedom finn den meir interessant.